

ANGLIJOS LIETUVIAI PRADĖJO POLITINI SPAUDIMĄ

MŪSŲ KORESPONDENTO ORO PAŠTU

Anglijos lietuviai pradėjo aiškiai nerimti dėl tūlių VLIK-o negeroivių. Ypač Anglijos lietuvius jaudina girdimi nesutarimai VLIK'o su diplomatinio korpu.

VLIK-o pirmininko prel. M. Krupavičiaus pasisakymas spaudoje sukėlė ypač gyvas ir plačias diskusijas, kurios privedė prie specialios temos, pridengusios apvaldoma forma nepasitenkinimą, nagrinėjimo ir diskusijų. Šios kaip

tiktai buvo padarytos suderinant jas su Anglijos Lietuvių Namų atidarymu, į kurį buvo suvažiuavę atstovai iš visų lietuvių kolonijų. Tokiu būdu, po diskusijų priimti nutarimai įgauna visų Anglijos lietuvių autoriteto svorį.

Išnagrinėjus Lietuvos valstybės tęstinumą — kontinuitetą — klausimą ir pasisakius ne mažam skaičiui kalbėtojų, padaryti šie nutarimai:

1. Nesutarimai tarp VLI

Ko ir p. Lozoraičio trukdo sėkmingesnei Lietuvos vadovimo veiklai, skaldo mūsų išeiviją ir mūsų tautiečius kraš

te; 2. Susitarimas, kaip paaiškėjo iš diskusijų, yra galimas, jei bus gera valia, ir būtinas sujungti visas lietuvių jėgas bendram darbui ir D. Britanijos lietuviai to reikalauja.

Šis nutarimas išsiuntinėtams Lietuvos diploma-

tams ir lietuvių organizacijoms (Amerikoje ir Australijoje), kurios patiriamos priimti tokius pat nutarimus ir jais bombarduoti ir VLIK-ą ir Diplomatinijos šefą.

Dar vienas klausimas bręsta ir, reikia manyti, pasireikš kokių nors būdu: tai Mažosios Lietuvos rezistencijos ir VLIK'o santykių klausimas.

Bet dar tenka laukti, kaip tas prasišers į viešumą. bs.

POLITINIS VEIDRODIS

pagal

naujausį NEWSWEEK periskopa

— Rašo Br. Aušrotas —

Galimas JAV kabineto pakeitimas

Vašingtone vis atkakliau kalbama apie tautinio ministro kabineto sudarymą, kuris turėtų vesti tautą dabartinėje apsiginklavimo bėdoje. Tuo klausimu jau pasisako net demokratų partijos vadas William Boyle. Pakeičiamųjų sąrašas įeity: 1. Finansų minis-

teris John Snyder, kurį pakeistų N. Yorko gubernatoriaus finansų patarėjas Elliot Bell ir 2. Dean Acheson, kurį pakeistų Rob. Lovett, dabartinis gynybos ministro Marshall pavaduotojas. Sakoma, kad net ir Trumanas šiam umanymui per daug nesipriešina, kaip tai buvo prieš dvi savaites, kad ir respublikonai įeity į tautinį kabinetą.

Kemliaus žmogus

Iš kompartijos prasisiskverbia žinutė, kad mažai kam žinomas partijai pinigų tiekėjas yra Robert William Weiner, kuris dar be to atstovauja Kominformą Amerikoje. Paslaptimis apsidengusi asmenybė — Weiner nesikiša į eilinius kompartijos reikalus, įsiskverbia į pinigų pelninguose bizniuose, kaip fabrikuose, taip naktiniuose klubuose.

Pataisos tarp sąjungininkų

Britų socialistai žiūri į naują kėblų santykių su JAV laikotarpį, kai po mėnesio vėl iškilis sankcijų pritaikymo klausimas raud. Kinijai... Vadovauja britų konservatoriai skatina Churchillį vykdyti Ameriką. Manoma, kad jo privati kelionė galėtų daug pasitarnauti, išlyginant sunkumus, kurie susidarė britų amerikiečių santykiuose. Jeigu Churchillis nenorėtų ar negalėtų šią kelionę atlikti, tai ji galėtų pavaduoti Anthony Eden.

Jeigu pasisakytų už sankeijas.

Jeigu ribotos sankcijos būtų nubalsuotos prieš raud. Kiniją, tad reikia laukti, jog iškilis šis galvosūkingas klausimas: kas reikia daryti su kitais kraštais, kaip Indija, Burma ir pan., kurie nenori taikyti sankcijų. Kai kurie JT pareigūnai galvoja, kad šioms kraštams reiktų sustabdyti benzino ir kitų karui reikalingų reikmenų tiekimą iš JAV ir Britanijos. Tačiau tai būtų jau ne JT reiklas, bet atskirų su šiais kraštais prekiaujančių kraštų.

Per uždangą

Vienas vengrų štabo kariuomenės ir Čekoslovakijos teisingumo ministerijos aukštas pareigūnas gražiai pabėgo per geležinę uždangą į Vieną, pasinaudodamas sovietiškas raud. armijos sunkvežimiais...

Rusų kariškiai laivyno patruliai visiškai pakeitė satelitų laivyno vienetus Dunojuje per paskutines 6 savaites. Per daug jugoslavų agentų pasinaudodavo šių laivų paslaugomis.

Aplink Viduržemį

Atėnuose yra taip maža geriamojo vandens, kad jo tiekimas yra galimas tik kas trečią dieną po 3 val.

Šiuo metu Kardinolų Kolegija yra sumažėjusi ligi 51 iš pilno skaičiaus 70. Reikia laukti, kad Pijus XII greit sukvies konsistoriją trūkstantioms vietoms užpildyti. Galimas dalykas, kad Bostono, Vašingtono ir Los Angeles vyskupai būsią išrinkti į vakuojamą kardinolų vietas...

Yra visai galimas dalykas, kad Italijai būsią sumažinti kai kurių taikos sutarties karinių punktų nuostatai. Vašingtonas spaudžia kitus suinteresuotus signatarus, aiškiai nurodydamas, kad sutartį nesilaiko nei Vengrija, nei Rumunija, nei Bulgarija.

Prasidėjo 4 konferencijos paruošimo derybos

Galų gale, po ilgų diskusijų ir didelių derybų, kovo 5 dieną Paryžiuje susirinko posėdžio Keturių Didžiųjų užsienių reikalų ministrų pavaduotojai, kurie turi nustatyti numatomas Keturių užsienių reikalų ministrų konferencijos dienotvarkę. Ligšiol jo oficialaus pranešimo apie posėdžius nepaskelbta. Tikslai atskiri atstovai šių paraiškė spaudai. Iš tų paraiškimų matyti, kad

Anglija prispaudė Ameriką ir Prancūziją padaryti Rusijai nuolaidų.

Todėl susitikime ir paraiškimus padarė ne JAV, bet DB atstovas. Jis patiekė tokią būsimos konferencijos programą: 1. Europos neramumų klausimas, 2. Austrijos taikos sutarties ir 3. Vokietijos taikos sutarties klausimai. Kaip matome, apsiribota vien Europos klausimais. Gali būti, kad tai tiktai oficialus pasitarimų veidas, o esmėje pasitarimuose bus aptarti visi tarp tautinių klausimai, ypač gi — opūsios Korejos ir Kinijos intervencijos klausimai, nes iš

tikrųjų, karas Korejoje vyksta dėl savo ženklo.

Ypač, kad Anglija ir čia spaudžia Ameriką į kompromisus. Siūloma Korejos klausimą baigti galutinai: Koreją ni reikalų ministrų konferencijoje padalyti taip, kad siena būtų beveik 38 paralelė, arba netoli jos. Todėl Anglija pataria MacArthurui neiti per 38 paralelę.

O Europoje vyksta vis dėl to pasiruošimai. Gen. Eisenhoweris paskyrė Europos gynimo štabą: 2 anglus, 2 prancūzus, 1 amerikietį ir 1 italą. Štabas reziduos ties Paryžium.

Be to, Vokietijos okupacinė valdžia vakarinei Vokietijai suteikia vis daugiau teisių. Da bar paskelbtas okupacinio statuso pakeitimas, kuriuo V. Vokietijai leidžiama įsisteigti už sienų reikalų ministeriją ir skirti savo atstovus nekomunistiniams kraštams. Okupacinė komisija drauge su V. Vokietijos premjeru Adenaueriu paraiškė viešai, kad Vokietija tuo būdu įjungiamą į laisvųjų tautų ratą.

Politinių įvykių raida

„W. S. Journal“: Iš karinių šaltinių Egipte patiriama, kad Sueco kanalo zonoje esamuose aerodromuose ruošiami požeminiai angariai, iš kurių galėtų operuoti atominėmis bombomis ginkluoti lėktuvai.

„Journal de Geneve“: Pirmą kartą jų istorijoje amerikiečiai rimtai skaitytis su galimybe būti priverstiems gintis savo krašte. JAV civilinės gynybos administratorius M. Caldwell dabar vizituoja britų civ. gynybos mokyklą Sunningdale — didžiausią šios rūšies mokyklą pasauly.

Sen. S. Bridges: Dabartinė situacija fatališkai primena 1940 m. Kai laisvos tautos tada tikėjosi išvengsią karo, Hitleris jėga ir apgaulinga diplomacija užėmė vieną Europos kraštą po kito. Šiuo metu jau mes dalyvaujame trečiajame pasauliniame kare, kuris vyksta penkiuos frontuose. — Azijos raudonieji imperialistai nori sau užtikrinti žmonių mases ir žaliavas. Vid. Rytuos yra jiems taip svarbi alyva. Europoje — industrija. Amerikoje — tikslas — klaidinti, silpninti, skaldyti. Anapus geležinės uždangos jų tikslas sunaikinti opoziciją.

Kada tauta priverčiama kariauti neišvengiamai reikia pakeisti užs. politiką strateginiais reikalavimais, kurių tikslas — iškovojimas pergalės. Klausimas dabar yra ne, kaip sukludyti karą, bet kaip laimėti. Amerikai reikia naujos vyriausybės, kuri pradėtų

atsisakymo iksiolinio neapsisprendimo, neveiklumo, dėmesio antraeiliams reikalams. Šiandien esame krizės akivaizdoje, kurią turim pasitikti vieningai. Mes negalim toliau remti vadus ir politiką, kuri nepasisekė.

„Le Devoir“: Vadovaujant JAV užs. dept. sluogsnuose vyrauja nuomonė, kad būsimą taikos konferenciją su vietai bandys panaudoti vėl savo propagandai ir diplomatinei ofenzyvai, stengiantis sukludyti Aliantų ginklavimąsi.

„S. Times“: Žvalgybos pranešimai atidengia naują Sovietų taktiką su Kinija: Rusija laikys 300.000 karių Mandžiūrijoje, aprūpins Kiniją turbiniais lėktuvais, paruos 1000 kinų lakūnų ir keletą tūkstančių parašutintinkų. Taip pat Rusija pažadėjo daugiau tankų ir artilerijos apginkluojant 100.000 buv. Japonų karo belaisvių ir apie taktiką pat skaičius mongolų pėstininkų. Septimus.

KARAS KOREJOJE

Karas Korejoje tęsiasi nuo latiniu įtempimu.

Jungtinių Tautų Organizacijos jėgos jau įėjo į sostinės Seulo priemiesčius, o žvalgai veikia aplink miestą, nors mies

te dar laikosi priešas. Stipriai sumušti viduriniame fronte, kiniečiai koncentruoja prieš JTO 100 tūkstančių kariuomenę. Bet kai ta koncentracija pabandė pulti, JTO jėgos ją ne tik atmušė, bet perėjo upę Han.

Karas, atrodo, delsimas.

Amerikos Jungtinių Valstybių vyriausybės vardu 1951 metų vasario 16 dieną pirmąją lietuvišką programą Lietuvos ministeriui Amerikoje Povilui Žadeikiui įteikia Tarp tautinių Voice of America transliacijų viršininkas Foy D. Kohler.

Karinis „liaudies demokratų“ pajegumas

MŪSŲ BENDRADARBIO IŠ BERLYNO.

Berlyniškis „Der Kurier“ ilgesniame straipsny sumini „liaudies demokratų“ kraštus sunaikinimą buv. tautinių armijų, kurių vietoj išaugo rusų komisarių ir karo mokyklose išmokslintų vadų vadovaujama Rytų Bloko 1.200.000 armija ir 320.000 vyrų, kuriškai paruoštų policijos daliniuose. Išskyrus Albaniją, visos satelinės valstybės su Rusija surištos karinėmis sutartimis.

„...visuomet sovietų pusėj“

Pirmasis lenkų pokario metu kariuomenės vadas 1949 metais turėjo savo vietą užleisti rusų maršalui Rokosovskui. Priešai kariai turi prisiekti visuomet kariauti sovietų pusėj „prieš imperialistus“.

Lenkijos armiją sudaro 16 pėstininkų ir 4 artilerijos divizijos, 12 šarvuotųjų, 5 pionių ir 3 aviacijos (Yak 9 tipo) pulkai, 3 apsaugos palydinieji daliniai ir po vieną transporto ir lengvųjų bombonešio pulką. Karo laivynas yra 2 torp. naikintuvai, 3 pov. laivai ir didesnis pakrančių apsaugos lengvųjų laivų skaičius. „Vidaus gynyba“ susideda iš 12-os pasienio apsaugos brigadų (WOP) ir 18

vidaus saugumo korpuso“ pulkų (KBW). Iš viso Lenkija laiko apginklavusi 420.000 vyrų.

Čekoslovakijoje yra 8 divizijos. Formuojama 3 šarvuotųjų divizijos ir keletas aviacijos dalinių. Iškaičius 6 pasienio apsaugos brigadas ir 9 „tautinio saugumo“ pulkus (SNB), Čekoslovakija laiko 250.000 ginkluotų vyrų armiją, bet ji šiandien išlaiko 325.000.

Vengrijos viltys partizanuose

Vengrijos armija ištisai rusų rankose. Jos šiandieninis vadas gen. Geza Revesz yra tik vengriškos reklamos iškaba. Už bendradarbiavimą su vokiečiais ilgiems metams sunkių darbų kalėjimu nubautas gen. Kalman yra vienintelis armijoje vengras. Ji ir iš kalėjimo į kariuomenę atvare už jo ypatingus gabumus technikoje. Aštuonios vengrų divizijos padalytos į keturias karines apygardas. Aviacija silpna — vos du naikintuvų daliniai ir parašutintinkų batalionas. Generolas Szalvai, tvarko keturias pasienio apsaugos brigadas. Aštuoni saugumo policijos pulkai sudaro „vidaus gynybos“ branduolį, kuris karo metu perimtų 185.

Vajus „N.L.“ būstinei

„N. Lietuvos“ redakcija ir spaustuvė neteko turėtų patalpų. Kad darba galima būtų tęsti, KLCT ir Spaudos bendrovė „Nepriklausoma Lietuva“ statybos reikalams paskelbė 5.000 dolerių vajų. Džiugu, kad eilė tautiečių jau atsiliopė ir jau prisijuntė „NL“ bendrovės šerū-pakimui, statybos reikalams, pirkimams. Štai ir jų sąrašo tęsinys:

182. Šadeikis Bruno,
Toronto 10,—
183. Ališauskas Antanas,
Montreal 10,—
184. Čepaitis Juozas,
Port Colborne, O. 10,—
185. Kutka Juozas,
Welland 10,—

Ačiū tautiečiams už atsiliepiamą ir malonius prašome atsiliepti ir visus malonius „NL“ skaitytojus.

Sp. b-vė „NL“ ir KLCT.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Redaktorius Jonas Kardelis
Redaguojama bendradarbiaujant Redakcinei Kolegijai.
7722 George Str., Ville Lasalle, Montreal, P. Q., Canada
Telefonas: TR. 9735

Prenumerata metams: Yearly Subscription Rates
Kanadoje \$ 4.00 Canada \$ 4.00
Užsieny 4.50 Other Countries 4.50
Australijoje 5.00 Australia 5.00
Teksto eilutė 15 ct. Paieškojimų kaina 1.00
Adresų pakeitimas 25 ct. (smulkiais pašto ženklais)
Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitrimą, gauna nuilaidų.

Dėl KLB organizacijos išbaigimo.

VLIK-o Lietuvių Išlaikymo Tarnyba savo aplinkraščiuose dėl Pasaulio Lietuvių Bendruomenės organizacijos konstatuoja:

„Kai kurie kraštai, kaip Australija, Belgija, Švedija ir kt., persiorganizavimą į PLB jau užbaigė, išrinkdami krašto Valdybas, o kiti — dar kelyje į tai ir turi LOK-us. Tik JAV-bių lietuviai dar neturi susikūrę net LOK-o“.

Šis paskutinis apgailestavimas turi pagrindo, nes Jungtinės Amerikos Valstybės yra visos lietuvių išeivijos pagrindas — kamienas. Be Amerikos dalyvavimo Pasaulio Lietuvių Bendruomenėje, savime aišku, negalės būti nei šios organizacijos. Visokių atvejų ji negalės apimti lietuvių išeivijos daugumos. Be to juk ir už Lietuvos ribų esančios Pasaulio Lietuvių Bendruomenės sostinė yra numatyta Amerikoje. Tai yra visai suprantama. Ir kaip gi atrodytų sostinė be teritorijos?..

Bet Amerika neskuba. Ji turi savo organizacijas, turi savo centrą, kuris ligšiol labai rimtai veikia, — todėl Amerikos lietuviai, kaip paskelbė yra, PLB klausimą studijuoja ir padarys išvadas.

Kanadoje, kuri yra Jungtinių Amerikos Valstybių artimoji kaimynė, labai daug į jas nusiūti, Kanados Lietuvių Bendruomenę organizuoja. VLIK-o Lietuvių Išlaikymo Tarnyba Kanadą savo biuleteniuose pagiria šitokių posmų:

„Aktualiausias ir pirmiausias krašto Valdybų bei LOK-u uždavimais, be kita ko, turėtų būti kartotekų sutvarkymas, pagal LIT bendrąsias Nr. 1. („PLB Kelio“ p. 61). Šiame darbe gražų pavyzdį rodo Kanada, kurios LOK-as visu atkaklumu sėkmingai vykdo tame krašte gyvenančių lietuvių kartotekos sutvarkymą“.

Mes žinome, kad taip gerai Kanadoje nėra.

Iš pacituoto posmo aiškiai matyti, kad registracija ir kartotekos sudarymas yra pagrindinis reikalas. Pagal registra-

ciją vyks ir rinkimai. Deja, Kanados lietuvių kolonijose registracija nėra gerame stovy, išskyrus tas neskaitlingas kolonijas, kuriose iš viso lietuvių nedaug yra ir kuriose tie lietuviai daugiausia yra nauji ateiviai. Ten gi, kur yra daugiau senųjų ateivių, registracija, deja, nėra gerai. Ypač gi ji nepakankama didžiųjų miestuose — Montrealyje ir Toronte. Ligšiol šiuose miestuose buvo pasitenkinama tikta laisva registracija: užsiregistravo tie, kurie patys panorėjo. Jokių kitų priemonių ir būdų nepanaudojo. O tai yra visai nepakankama. Tokiu būdu registracija šiuose miestuose negalima įvykdyti. Čia reikia sudaryti registratorių kadras, kurie pasidalintų miestus rajonais, gatvėmis, aplankytų tautiečius namuose ir surašytų. Jeigu čia sudarytų kokių sunkumų, tai bent registruotojai surinktų apytikres žinias, o vis dėlto kartoteka būtų sudaryta galimai tikslesnė.

Reikia pastebėti, kad kai kas sroviniams sumetimais vadovaudamasis, bando pasitenkinti tikta laisvanorišku registravimu. Tai yra aiškiai netinkama. Nes Bendruomenė turi būti tikra, ne fiktyvi.

Kaip jau skelbiama KLB-LOK-o pranešime, LOK-as jau svarsto rinkimų taisykles. Po to bus numatyti įvairūs rinkimų terminai. O tam laikui jau turės būti užbaigta registracija ir centrui prisiūti registracijos kortelių dublikatai.

Reikia pasakyti, kad ligšiol tik 4 apylinkės prisitvė registracijos kortelės, o juk yra faktas, kad ir Kanadoje yra dar yra vietų, kuriose nėra sudaryti apylinkių Laikinieji Organizaciniai Komitetai, kurie, pagal Pasaulio Lietuvių Bendruomenės nuostatus, turės praveisti KLB Krašto Tarybos ir Apylinkių rinkimus.

Todėl toms vietovėms, kurios dar nėra atlikusios paruošiamųjų darbų, yra būtina juo skubiau sukrusti ir padaryti tai, kas yra padaryta kitų vietovių tautiečių.

KLCT Sp. ir Inf. Sk.

Didžiai gerbiama ir mielą Bičiulį
KEBURĮ BALĮ
ir
HELENE NETZ,

sukūrusius šeimos židinį Kanados šalyje, sveikiname ir linkime saulėto - darnaus šeimyniško gyvenimo.

Antanas Kalinauskas, Kazys Girnyis ir br. Bronius.

SPAUDOS APŽVALGA

APIE VALSTYBINĮ TĘSTINUMĄ

Anglijos Lietuvių Našybs pripažįsta ir, protestuose buvo eilinė paskaita: „Valstybinis kontinuitetas ir suverenių organų atstavyto problema“. Prelegentai: prof. S. Zymantas ir p. J. Matulionis.

Pirmasis kalbėjo p. Zymantas, trumpai aptaręs dabartinę Lietuvos padėtį tarptautinėse teisėse požiūriu, padarė išvadą, kad vienašališkos jos aneksijos demokratinės valstybės nepripažįstamos, ji ir toliau liūta tarptautinių bendruomenių narys su visomis iš to dėsnių išplaukiančiomis teiseis. Prelegentas ypač pabrėžė du faktorus — valdžios paskirtus Lietuvos atstovus,

sybs pripažįsta ir, protestuose buvo eilinė paskaita: „Valstybinis kontinuitetas ir suverenių organų atstavyto problema“. Prelegentai: prof. S. Zymantas ir p. J. Matulionis.

Tas veiksnys kovoje už krašto išlaisvinimą de facto roumenių narys su visomis iš to dėsnių išplaukiančiomis teiseis. Prelegentas ypač pabrėžė du faktorus — valdžios paskirtus Lietuvos atstovus,

P. J. Matulionis savo paskaitoje palietė kitus ir kitiškus

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS

Istorinių įvykių prisiminimai.

RUSIJA ŠEIMININKAUJA PAVERGTOJE LIETUVOJE

LIETUVOS KOMPARTIJOS S SEKRETORIUS SNIEČKUS DŽIAUGIASI LIETUVOS SUBOLŠEVIKINIMU, BET TUO PAT METU GRASINA LIETUVOS ŽMONĖMS PRIEVARTOMIS

1941 metų pradžioje, kai antrasis Pasaulinis karas vis daugiau išiliepojo ir plėtėsi, Rusijos okupantams labai lengva ir patogiu buvo Lietuvoje šeiminkauti — siautėti. Žmonija, užimta dideliais Pasaulinio karo reikalais ir gyvybiniais savo klausimais, mažai domėjosi palyginti mažais Rusijos okupacijos veiksmais. Tiesa,

Jungtinės Amerikos Valstybės tuojau po Rusijos įsiveržimo į Lietuvą padarė šį neužmirštamą pareiškimą:

„Sukti būdai, kuriais vienas stambesniųjų kaimynų tebesiekia sąmoningai sulikviduoti trijų mažų Baltijos respublikų — Estijos, Latvijos ir Lietuvos — politinę nepriklausomybę ir teritorinę neliečiamybę — šiomis dienomis greitai savo raidoje pakrypo prie neišvengiamo galo.“

„Nuo dienos, kai šių valstybių žmonės atgavo savo nepriklausomybę ir pas save įvedė demokratinę valdymosi formą, Jungtinių Valstybių visuo menė sekė jų stebėtiną pažangą savivaldoje su giliu užjaučiančiu atydomu.“

„Čionykštės valdžios nusištatymas yra visiems žinomas. Jungtinių Amerikos Valstybių žmonės yra nusistatę prieš grobimą, ir tai nepaisant, ar tas grobimas būtų vykdomas tiesiogiai jėga ar jėga tik grąšinant.“

„Jie taip pat smerkia bet kokią kišimąsi į kitos suverenos valstybės vidaus reikalus, ir tai nepaisant, kiek viena gali būti galinga, o kita silpna.“

„Šie dėsniai yra tas kartinis akmuo, ant kurio laikosi visos dvidešimt vienos suverenių Naujojo Pasaulio valstybių santykiavimas.“

„Amerikos Jungtinės Valstybės ir toliau yra pasiryžusios šio dėsnių laikytis, nes Amerikos žmonių įsitikinimu, vieną kartą nuo pagrindinio, šiuos principus tvarkančio ir valstybių savitarpio santykius normuojančio dėsnių nukrypimas — racionalumo, teisingumo ir ištatymo esmė — tariant šių dienų civilizacijos pats pagrindas — negalės būti išsaugota.“

Taip oficialiai reagavo į Rusijos grobiškumą JAV.

Bet šis pareiškimas, kurį šių metų Vasario 16 dieną, atdarant lietuviškas Voice of America transliacijas, pakartojo JAV Valstybės departamento direktorius, Užsienų reikalų ministerio Dean Achesono principus peržiūrėti, bet aišku, kad visuomenės jėgas buriąs ir joms vadovaująs organas reikalingas.

Per diskusijas pareiškė minčių santrauka būtų tokia: visi kovoj už išlaisvinimą veiksniai siekia to paties tikslo. Tų tikslų turime siekti vieningai ir suburtomis jėgomis. Atskirų asmenų užgautos ambicijos, išdidumas ar kitos silpnybės turi nusilenkti prieš bendrą reikalą. Kybartų aktai visiškai neatmetini; jie jie dar ir nebuvo panaudoti, tai gal ateityje bus naudingi. VLIK-as turis daug ydų ir rodo „išsiropavimą“ žymes, bet tuo tarpu jis yra vienintelė organizacija, galinti pretenduoti į tai, kad būtų atstovavima, tai bent išeivijos atstovavima. Tiek diplomatinė kolegija tiek ir VLIK-as savo autoritetą padidins visos išeivijos akyse susitaręs ir veikdamas bendrai.

„Br. Liet.“

mielus ir nuoširdžius Bendradarbius ir Skaitytojus maloniai prašo į 1951 metų va-
jaus talką. Tenelieka Kanadoje nė vieno lietuvių, kuris neskaitytų Nepriklausomos Lietuvos.

yra bendruomeninis visų Kanados lietuvių laikraštis, nežiūrint jų politinių, religinių ir kitokių nusstatymų, todėl ypač brangina visų lietuvių talką, nes tik tai bendromis jėgomis galima atsiekti visiems rūpinimui ir brangių tikslų.

tiki, kad visi sąmoningi lietuviai ją skaitys 1951 metais, ypač, kad „Nepriklausoma Lietuva“ 1951 metais padidinama.

kaina metams 4 dol., Australijoje 5 dol., kitur 4,50. Adresas: 7722 George Str. Ville Lasalle, Montreal, P. Q.

Rašo J. Kardelis.

sono sekretorius p. Barret, Lietuvoje jau nebuvo paskelbtas. Buvo daroma viskas, kad Lietuvos žmonių nepasiektų jokios iš užsienių žinios. Prie Lietuvos sienos jau buvo nuleista geležinė uždanga. Todėl, užsidarę, Rusijos okupantai siautėjo, kaip išmanydami.

V-sis Lietuvos kompartijos suvažiavimas.

1941 metų vasario 5 dieną Kaune (ne Vilniuje) įvyko Lietuvos komunistų partijos suvažiavimas, kuriame daugiausia dalyvavo ne lietuviai, o daugiausia rusų.

Pirmasis kompartijos sekretorius A. Sniečkus labai džiaugėsi Lietuvos subolševikinimu ir kryžiavodamas dėkojo Rusijos kariuomenei, kuri okupavo Lietuvą. Ir „prezidentas“ J. Paleckis dėkojo raudonajai armijai, kuri okupuodama Lietuvą įvedė joje sovietinę santvarką.

Tačiau A. Sniečkus buvo tikras, kad Lietuvos žmonės yra priešingi okupacijai. Be to, kompartijai, kuria A. Sniečkus skundėsi, kad ji esanti labai silpna ir neturinti narių, nebuvo pajėgi Lietuvos valdyti, nors ir okupantų paspiriama. Ypač Sniečkus skundėsi, kad Lietuvos komunistų partijoje tiesiog nesą lietuvių. Be jo, Sniečkaus ir Preikšo, dar pora dešimčių ir tai visi komunistai.

Supranta, kad diktatūrai žmonių skaičius nesudaro būtinybės, nes kiekvienoje diktatūroje valdo mažuma. Bet vis dėlto A. Sniečkus labai nusiškundė, kad be žmonių esą sunku valdyti, ypač kad Lietuvos žmonės yra priešingi ir okupacijai ir sovietinei santvarkai. Todėl Sniečkus baugindamas Lietuvos žmones, kad klausytų ir nesipriešintų, grąsino represijomis ir mirtimi visiems „liaudies priešams“. Vienas iš puolimo smagalių buvo nukreiptas į valdininkus ir tarnautojus, kuriems pagrąsino atleisti iš darbo. O sovietinė santvarka, tvirtino Sniečkus, vis vien bus Lietuvoje įvesta, nes ją remia Maskva ir Rusijos Raudonoji armija.

Ką sakė A. Sniečkus, buvo tikra, nes

Lietuvos sovietinimas buvo varomas tikta jėga bei prievartavimu.

Vasario mėnesį Lietuvoje buvo pradėtos steigti Mašinų ir traktorių Stotys — MTS. Ką tas reikė? — Labai paprastai: iš ūkininkų surinko visokias mašinas — traktorius, kuliamąsias, akėčias, plūgus,

mo principus peržiūrėti, bet aišku, kad visuomenės jėgas buriąs ir joms vadovaująs organas reikalingas.

Per diskusijas pareiškė minčių santrauka būtų tokia: visi kovoj už išlaisvinimą veiksniai siekia to paties tikslo. Tų tikslų turime siekti vieningai ir suburtomis jėgomis. Atskirų asmenų užgautos ambicijos, išdidumas ar kitos silpnybės turi nusilenkti prieš bendrą reikalą. Kybartų aktai visiškai neatmetini; jie jie dar ir nebuvo panaudoti, tai gal ateityje bus naudingi. VLIK-as turis daug ydų ir rodo „išsiropavimą“ žymes, bet tuo tarpu jis yra vienintelė organizacija, galinti pretenduoti į tai, kad būtų atstovavima, tai bent išeivijos atstovavima. Tiek diplomatinė kolegija tiek ir VLIK-as savo autoritetą padidins visos išeivijos akyse susitaręs ir veikdamas bendrai.

„Br. Liet.“

vėtykles ir arklius. Iš tų MT S už atlyginimą ūkininkams duodavo pasinaudoti tomis mašinomis ir arkliais. Tai gi, tie patys ūkininkai, iš kurių buvo atimtos mašinos ir arkliai, dabar jau priklausė nuo valdžios ir savo dalykų turėjo prašyti iš valdžios. Žinoma, tokia tvarka negalėjo pasitarnauti nei darbo našumui, nei jo vaisių pagausinimui. Tokiu būdu buvo pradėtas kaimo žmonių mardymas, jų jėgų eikvojimas ir nesvietiška biurokratija, nes nuomojant mašinas, reikėjo pasirašyti sutartis, reikėjo mokėti nuomas ir tt. Dėl to Lietuvos kaimuose jau pradėjo atsirasti nedirbtos žemės.

Tėsiams privataus turto nusavimais.

Kaip jau buvo rašyta, Lietuvos gyventojų namai nusavinti — iš savininkų atimti. Jeigu namo grindų plotas buvo didesnis kaip 170 kvadratiniai metrai (metras už ydą ilgesnis apie 3 colius), tai toks namas nusavinimas, paimamas valdžios be atlyginimo savininkui. Vykdamas tuos nusavimus, 1941 metų vasario 27 dieną išaiškinta, kad jeigu kuris asmuo turi ne vieną, bet kelis, nors ir mažus namelius, tai jeigu visų jų bendras grindų plotas sudaro daugiau kaip 170 kvadratinį metrą, tai jie visi nusavinami. Tokiu būdu buvo prieita prie kaimo žmonių namų nusavimo. Miestų namai jau anksčiau buvo nusavinti.

Be to nustatytos gyvenamojo ploto normos: vienam asmeniui paskirta 9 kvadratiniai metrai. Jeigu kieno kambarys buvo ploto daugiau, į tą kambarį davė dar vieną gyventoją.

Taip Lietuvos žmonės neteko savo turto ir savo turėtos

laisvės. Kai rusai taip šeiminkavo Lietuvoje, tarptautinė politika jiems nėjo labai sklandžiai. Tiesa, rusai vokiečiams labai pataikavo: per Lietuvą į Vokietiją vis daugiau riedėjo iš Rusijos traukinių, kuriais Stalinas Hitleriui siuntė visokias gėrybes, o ypač — maistą ir karo medžiagas — benzina, geležį, anglį, retus ginklams lieti svarbius metarus ir tt. Bet diktatorių, kurių kiekvienas siekė pasigrobtį daugiau, interesai kryžiaivos ir kirtosi.

Kaip po karo rastieji slapieji dokumentai rodo, vasario 27 d. Ribbentropas duoda instrukcijas Schulenburgui pasakyti Molotovui, kad Bulgarija prisideda prie ašies valstybių paktą, ir kovo 1 d. pasakyti, kad britų veiksmams Graikijoje privertė vokiečių kariuomenę įvygiuoti į Bulgariją.

Kovo 1 d. Schulenburgas praneša, kad Molotovas su aiškiu susirūpinimu sutiko žinią, kad Bulgarija prisideda prie Trijų Valstybių Pakto ir kad vokiečių okupavimas Bulgarijos pažeidžia Sovietų saugumo interesus.

Kovo 13 d. vokiečių kariuomenės autoritetai pareiškia, kad Sovietų teritorinės komisijos pasiklikimas Vokietijos Rytuose gali būti leistas tik iki kovo 25 d.; stiprios vokiečių pajėgos jau koncentruojamos Vokietijos pasieniuose.

Bus daugiau.

TAUTIEČIAI, rašykime iš kiekvienos Kanados vietovės apie lietuvių gyvenimą, sąlygas, darbus, atlyginimus, rūpesčius, KLB organizavimąsi eiga ir tt. Rašykime taip, kaip mokame. Už visus raštus ir visas žinias bus dėkinga „NL“ redakcija ir skaitytojai.

JUOKDARIAI...

Kas gą gali...

R. Mizara „Laisvėje“ praneša: „morokiečiai gali su kilti ir su ginklu rankoje, stoti kovon už savo krašto laisvę ir nepriklausomybę“.

Taip buvo padarę ir lietuviai 1941 m. birželio 22 d. prieš rusus okupantus. Taip padarys ir morokiečiai, jeigu neturės žmoniškų sąlygų. Taip padarys ir visos Rusijos pavergtos, okupuotos tautos, nes visi žmonės nori laisvės ir visos susipratę tautos — ne priklausomybės. Juk Romos imperijoje net pančiai sukausti tyti vegai ir tai sukilo ir išsikovojo laisvę.

Tunisija ir Rusija.

Mizara susirūpinęs ir Tunisija. Girdi, Abd El Krimo komitetas rūpinasi ir Tuniso laisvę.

Labai gerai. Bet Mizara tur būt „užmiršo“, kad Tuniso reikalavimas sau po praėjusio karo... Stalinas. Idomu, kodėl negera kai Tunisas yra Prancūzijos valdomas ir kodėl būtų gera, jeigu jį Rusija valdytų? Ar Rusijai valdant tuo pačiu Tunisas jau turėtų laisvę ir nepriklausomybę?

Apie prisitaikymą.

„Laisvė“ Biržiškoms pataria grįžti Lietuvon ir prisitaikyti prie okupacinio gyvenimo. Ir duoda labai „grįžti“ pavyzdį — Andriulio. Girdi, jis prisitaikė prie Amerikos gyvenimo...

Tai gi, kodėl Andriulis, kuris moka prisitaikyti, nevyksta į Lietuvą? Prisitaikėliam

juk ubi bene, ibi patria — kur gera, ten ir tėvynė. Kodėl gi jis nenori važiuoti į sovietinį rojų? O juk ten taip gera: „Vilnius gyvena didžiausias džiaugsmo valandas, iliumuotas, atidaryti stadionai“...

„Progresyviams“ nepatinka kontrolė?

„Liaudies Balsas“ nepatenkintas, kad Kanados vyriausybė imasi kontroliuoti ekonominį krašto gyvenimą. Tame ne pasitenkinime gali būti ir tiesos, jeigu kontrolė bus netinkama, neteisinga.

Bet kodėl „Liaudies Balsas“ giria Sovietų Rusiją, kurios vias gyvenimas jau 33 metai kai kontroliuojamas? Kodėl „LB“ patinka ta sovietinė kontrolė, dėl kurios žmonės badauja, neturi butų, neturi apsigyrimo, neturi kasdieninių reikmenų?

Kodėl ne lygus mastas?

„LB“ su pasipiktinimu rašo apie buv. Čekoslovakijos užsienų reikalų ministerio Klemenčio „suokalbavimą“ prieš sovietinę okupacinę Čekoslovakijos santvarką, už kurią Klemenčis pasodintas į kalėjimą ir bus nužudytas, nors net „prezidentas“ Gottwaldas Klemenčių kaltina tikta tuo, kad jis norėjęs, kad Čekoslovakijos komunistų partija būtų savarankiška nuo Maskvos. Tai gi Klemenčio troškimas savarankiškumo „L. B-sui“ yra nusi-kaltimas. O kai JAV komunistai suokalbavo prieš Amerikos laisvę, tai buvo gerai? Mandrappkis.

„MES NESAME GERIAUSI“

Amerikiečiai turi išpūstą išvaizdą. Mūsų pačių nuomone mes esame „superco lossalt“ (nepaprastai, galinga) tauta, kuri yra toli priešakyje kitų pasaulio tautų visuose gyvenimo reiklavimuose ir patogumuose. Mes gaminame geriausias maudymosi patalpas, daugiausia automobilių, radijo ir tt.

Paskutiniu laiku šis trumpa regis kas savimi pasitenkinimas yra išpučiamas daugiau negu iš tikrųjų jų yra karo lauke. „Amerikiečiai yra geriausi kareiviai pasaulyje“ — sako eilinis žmogus gatvėje. Tačiau jie nėra toki, nes daugelyje atvejų to visi nematyti. Mes ne dėlto išlošėme II-ąjį pasaulinį karą, kad turėjome „geriausius“ kareivius, vadovybę ar ginklus. Atvirkščiai mes dažnai būdavome apgailėtini „geriausi antrieji“, o kartais menki tretieji ar net ketvirtieji...

Tiesa, mes turėjome kai kuriuos puikius kovojančius dalinius, kai kuriuos gerus vadus ir kai kurių puikiausių apginklavinimą, bet mūsų kokybiniai dvasiniai ir fiziniai trūkumai buvo žymūs ir reikšmingi.

Mes laimėjome ne dėlto, kad mes su savo sąjungininkais buvome geriausi, bet dėl to, kad mes buvome didžiausi.

Imkime kareivius. Japonai kovojo iki mirties nepaisydami, kad ir kova būdavo beviltiška. Jeigu jų šita kariška ir fanatiška dvasia būtų buvusi suderinta su geru vadovavimu ir sveiku profesiniu patyrimu, ko dažnai japonams trūkavo, tai kelias į Tokio būtų buvęs nuklotas amerikiečių laivais, didesniu skaičiumi, kaip 109.459, kurie mirė, kad laimėtų pergalę Pacifike. Kad ir toks japonų užsispyrimas ko mums brangiai kaštavo. Vokiečiai, o dažnai ir rusai, dažnai parodė užsispyrimą ko mums, netgi dažnai prieš žymiai skaitlingesnę priešą.

Mūsų pajėgos, nesikaitant kai kurių išimčių, retai parodė tokį fanatišką pasiryžimą. Gal būtų, šis pasiryžimas trūkumas atvaizduoja mūsų tautos nepastovią dvasią, būtent: pakeitimas lengvo gyvenimo ir kariško gyvenimo sunkumus, taipogi mus silpninančios bacilos — „dirbti mažiau — padaryti daugiau“ ir pakeitimas kolektyvinio saugumo individualiai iniciatyvai. Kiekvieną aveau dauguma mūsų vyrų kovojo todėl, kad jie buvo pašaukti ir turėjo kovoti. Jie padarė nedaugiau negu jie turėjo padaryti. Jie kovojo ne dėl tam tikro pozityvaus tikslo, bet daugiau bijodami savo draugų blogos nuomonės. Žinoma, šitame apibendrinime buvo ir išsiskiriančių išimčių. Daugumoje jūrininkų korpuso daliniai ir kariuomenės paraišutiniai, o taipgi ir daug atskirų divizijų, kurios persiėmė dalinio kovos dvasia, kuri reikalinga elitiniams vienetams, kovojo narsiai ir gerai.

Tačiau paimti priešą žvalgybos dokumentai pakartotinai mini Amerikos pėstininkų puolamosios dvasios trūkumą. Turėdamas lygų apginklavinimą ir lygų skaičių, priešas pa-

prastai laimėdavo. Mūsų pergalės būdavo daugiausia išdava milžiniška persvara metalo ir skaičiaus. Taipogi, būdavo ir malonių išimčių. Prie Midway silpnesnės Amerikos pajėgos sumušė stipresnę japonų laivyną. Koralų jūroje mes pasiekėme strateginę pergalę prieš šiek tiek stipresnę priešą. Buvo ir kitų pavyzdžių, kuriuose amerikiečių valia kovoti, pranašesnė vadovybė ir Ponia Laimė, suteikė mums pergalę prieš stipresnę priešą. Bendrai paėmus tai būdavo dažniausiai laivyno ar oro pergalės, kur techniškas pranašumas buvo vyraujantis faktorius.

Sausumos veiksmuose, vyras prieš vyrą, aš žinau mažai pavyzdžių, kad mūsų buvo laimėtas silpnesni Amerikos pajėgų prieš stipresnę ar net lygų priešą.

Kareiviui reikia ir kitų prielaidumų šalia pasiryžimo kovoti. Vienas iš jų yra draus-

mė, kuri riša pakrikusius dalipianus vėlesnėse karo fazėse. Imkime vadovybę. Pergalės džiaugsme mes statome paminklus savo vadams. Tačiau nagrinėjimas vadovybės yra nagrinėjimas priešingumų. Padaryti daug, turint mažą, laimėti nepaisant priešų persvaros, tai yra vadovybės egzaminas. Taip motyvuojant, mažai Amerikos paskutinio karo vadų, jei tokių yra iš viso, gali būti palyginami su Washington'ais, Lees'ais ir Jackson'ais iš praetis. Bradley buvo puikus generolas, gali būti, mūsų geriausias taktikas. Paton buvo agresyvus ir „triuškinantis“ vadas. Tačiau vokiečių Rommel buvo didis taktikas ir vadas. Jis laimėdavo kovas prieš žymiai parnašesnę priešą. Mes neturime nė vieno lygaus jam. Vokietis von Manstein buvo didis strategas ir taktikas. Jo veiksmams Rusijoje ir Prancūzijos užėmimo planas ilgai bus studijuojamas.

Tokių būdu mes nesame geriausi kareiviai pasaulyje, gal būt, viena prasme, mūsų naujai. Mes niekada nesame buvę militarinė tauta ir kareiviai vėmimas pas mus niekada nebuvo garbinamas. Dar daugiau, tai mūsų nemilitarinės kultūros turtai galingai prisidėjo prie pergalės. Statyboje, inžinerijoje ir tikime mūsų kariuomenė padarė mažesnių stebuklų. Ryšiuose ir slaptoje ryšių tarnyboje mes viršijome savo priešus. Japonų slaptieji šriftai buvo išaiškinti kelių mūsų išradimų vyrų ir tai įgalino mus laimėti kautynes prie Midway. Anglų-amerikiečių slapty šriftų aiškinimas padėjo mums išaiškinti vokiečių

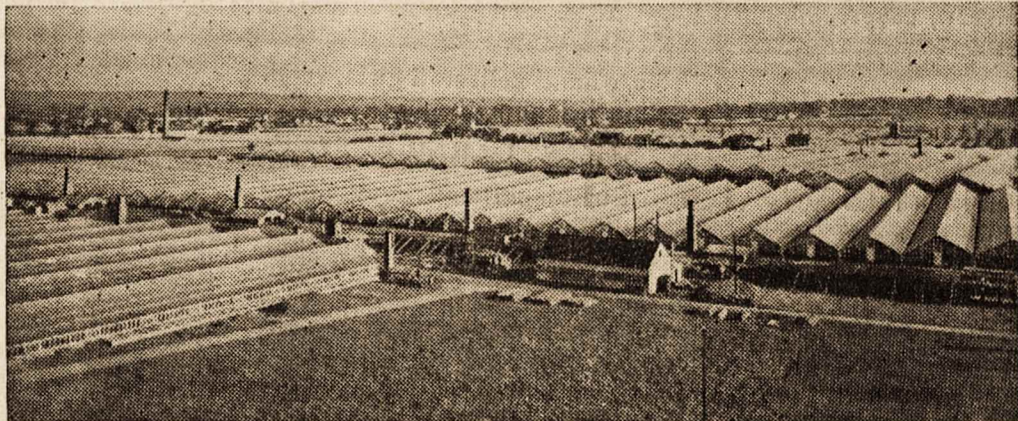
klasimas atrodo, gana aiškus. Taip, čia, kaip ir kiekviename svetimame krašte visos sąlygos egzistuoja vaikui nutautinti. Bet čia, kaip ir kiekviename krašte, yra dar viena sąlyga, kurios jokia galybė nepajėgs nušalinti. Didžiojoje vaikas yra ir bus toks, kokie vaikai yra ir bus tokie, kokie tėvai. Jei tėvai, ypač motina, išmoks juos gerai lietuviškai, jei perduos jiems lietuvišką tradiciją, ugdytų jų lietuvišką tautinę ir valstybinę sąmonę, pripratins juos ginti savo tautos garbę, netars ir nebjauros savo senelių lizdo, saugos nuo čia labai paplitusio ir didžiai pavojingo „tautinio menkavertiškumo jausmo išgalėjimo, tai lietuviškam vaikui aš nematau jokio pavojaus. Tėvai čia tuo tarpu yra pati galingiausia ir vienintelė vaikų lietuviškumo atrama. Jokios galybės negali mūsų vaikų pavogti, jei namų židiny bus lietuviškas pilna to žodžio prasme. Lietuviškas toli gražu ne tik savo kalba, bet ir šimtais kitų dalykų.

Mielas bičiuli, jaučiuosi atsakęs į Tavo klausimą kiek netikėtu būdu: Tu mūsų vaikų per nesusipratimą iškaitai ir mūsų „veiklos“ pasyva, bet aš juos įraščiau ir gal patį reikšmingiausią aktyvą. Tie ambasadoriai veikia tikrajame gyvenime ir pasiekia tuos sluoksnius, kurių nei lietuviška spauda, nei jokie pamokslai ir raginimai jau nebepasiekia. Apie vyresniųjų ambasadorių tę gali spręsti, pavartę mūsų spaudą, paskaitę seimų ir su sirinkimų rezoliucijas ir kitokią skambią „oficialščiną“. Aš daugiau skeptiškas dėl tos visos literatūros ir gražiažodžiavimo, kylančio, beje, tik iš negausių sluoksnių.

Bet tomis temomis, jei jau labai norėtum, gal kada vėliau parašysiu. Sprendžiant iš dabartinių faktų, mūsų ambasadorių Amerikoje istorija greičiausia ims ir kabutes. Tai mano atsakymas, imant trumpiausiais, taigi turtul galvoje visas išimtis.

Bronys Raila.

Los Angeles, 1951. I. 15.

Didžiausias pasaulio miestas — Anglijos Londonas — kasdien reikalingas milijonų žmonių, visokių daržovių, — todėl aplink jį yra daugybė šiltadaržių, kurie kiekvieną metų laiką auginia visokias daržoves. Atvaizde matome vieną iš didžiausių ne tik Londono apylinkėse, bet visame pasaulyje šiltadaržių, už 12 mylių nuo Londono, kuris turi 1.000 akerių ploto. Iš vieno akerio gaunama 70 — 100 tonų pomidorų arba agurkų.

viskas tvarkoje, bet dažniausiai tas daroma tik veiklų, uoliųjų ir duosniųjų lietuvių patriotų, kurių būna lygiai ar mažiau, kaip priešingų jiems „ligonių“. Šie „sveikieji“ paprastai padengia visus, nes daroma, veikama, aukojama visos kolonijos vardu ir spaudoje minimas visos kolonijos vardas.

Jeigu to viso Mažamokslis vyrukas nepastebi ir nežino, tai čia ne aš kaltas.

Kiek gi pagaliau, to paties Mažamokslis vyruko gyvenama kolonija suaukoko Tautos Fondui, kiek p. Armalių šeimai surinkta ir pan.? Ar nepermaža iš antrosios didumo Kanados lietuvių kol-jos? Gal geriau Vyrukas Maž. padarytų nukreipdamas savo veiklą ir energiją šia kryptimi, ir neikiu damas prie mano straipsnio.

Kad Vyrukas - mažamokslis siekia „pigaus populiarumo“, tai įrodo ir jo straipsnyje labai vertinamas „orumas“ ir „noras nėra. Daugelyje vietovių, kurišilaikyti“ (kaip tai suprasti?) viskas tas daroma ir atrodytų mano aprašytų vyrukų tarpe,

Jeigu aš tokių „ligonių“ neįtikinsiu ir neperkalbėsiu, tai tuo labiau jie mane ne. Dar apsidžiaugsiu, kad jei toki vyrukai bus toliau nuo manęs ir man nereiks bergždžiai gąsinti laiką tuščioms kalboms ir tt. Ko taip „visą laiką Vyr. mažamokslis kartoją mano paminėtą mėnulį ir marsą? O gal jūs esate tokios nuomonės, kad įvairiose diskusijose, pasikalbėjimuose, kur tikrai žemesnio išsilavinimo žmogus ką nors neteisingai plepa, šmeižia ir „dergia Tėvynę“ ir t. t. reikia „dėl šventos ramybės net pritari? Taip man ir vienas mūsų kolonijos lietuvis inteligentais patarė... Tikrai tokiais keliais „išlaikysite orumą“, „išsilaisinsite tokių vyrukų tarpe“ ir pasidarysite „pigiai populiarūs“, bet juk nevisiems tas priimtina.

Išversti į atvirkščią pusę galima kiekvieną dalyką, ką ypatingai komunistinė spauda mėgsta. Man rodos, kad Vyrukas maž. mano straipsnio ge-

rai neįsiskaitė ar pamiršo, kad aš buvau pabrėžęs, kad netaičiau šio straipsnio visiems buvusiems ūkininkams ir darbininkams ir kad jų tarpe tikrai daug ir pavyzdžių žmonių užma. Ar čia bereikalingai užtarinėdamas, tamstele, nesieki to paties „pigaus populiarumo“?

Toliau Vyr. maž. išibėgėjęs įlenda į pačią nemaloniausią ir man, nepartiniam, neįdomiausią temą, tai apie buv. Lietuvą, dėl kurios taip daug kur ginčijamasi, diskutuojama ir tie ginčai pavirsta net „Tėvynės dergimu“.

Aš netvirtinu, kad buv. nepr. Lietuvoj klaidų nebuvo, bet toks gal perankstyvas ir beprasmiškas nagrinėjimas tikrai nei visuomenei, nei Tėvynei nieko gero neduos.

Toliau, faktas yra, kad kaip eilinis ūkininkas ar darbininkas, taip ir eilinis valdininkas ar karininkas, valdžios nevertė ir, gal būt, nevers.

Dėl grįžimo į Tėvynę, tai aš

karo pabaigoje, bet žymia da limi jų puikumas pasižymėjo kiekybe, bet ne vien kokybe. Mes pirmieji pagaminome atominę bombą, bet pagrindiniai mokslo žingsniai, kurie privėdė prie jos pagaminimo, buvo padaryti kitų kraštų mokslininkų. Atominė bomba buvo pagaminta Amerikos pramonės išradininkų ir žinomyje kaip, bet ne iš priežasties Amerikos karinio sugebėjimo. Pažiūrėkime į mūsų laivyną. Japonija ir Vokietija, bet ne Amerika pastatė galingiausius karo laivus pasaulyje. Iamatto ir Musashi apginkluoti 18,1 colio pabūklais su 75.000 tonų kroviniu, buvo daug stipresni, negu mūsų galingiausi karo laivai. Samuel Eliot Morison, oficialioje karo laivyno istorijoje, sakoma, kad japonų Fubuki klasės laivai - naikintojai davė pavyzdį pasaulio projektuose ir apginklavimo. Vokiečių karo laivas Bismarck, kuris buvo paskandintas didelio kiekio britų laivų, parodė didelį atsparumą, kuriam joks Amerikos karo laivas tada negalėjo prilygti. Britai, bet ne amerikiečiai, pirmieji išrado šarvuotus lėktuvnešius. Britų karo laivai prie Okinavos, užpulti japonų „Kamikazės“, (japonų savižudžiai lėktuvai) nušlavė savižudžių lauką nuo lėktuvnešių denių ir toliau tęsė veiksmus. Tuo tarpu daugelis mūsų lėktuvnešių buvo sunkiai sužaloti, kada japonų lėktuvai — savižudžiai pramušė plonus denius. Mūsų pirmieji šarvuotieji lėktuvnešiai nebuvo išleisti tarnybon ligi karo pabaigos.

Italai, bet ne amerikiečiai, pirmieji įvedė priešlėktuviniams pabūklams skeveldroms atsparią apsaugą. Mūsų atsilikimas lengvųjų priešlėktuvinių pabūklų gaminimo srityje buvo ypač pabrėžtinas. Mūsų 1,1 colio pabūklais „hose gun“ pasirodė visiškai nevykęs ir turėjo būti skubiai pakeistas dviem svetimais modeliais. Amerikiečių torpedos buvo žymiai prastesnės negu japonų ar vokiečių. Iš oficialių karo laivyno departamento dokumentų kapitono Walter Karig kautynių raporte yra pasakyta: „Japonų torpedos buvo geriau pagamintos negu amerikiečių, nes mažiau buvo nesproguusių ir paklydėlių...“ Vokiečiai įvedė elektrinę torpedą, kuri nepalieka jokio pėdsako ir magnetinis detonatorius išsprogina torpedą kada ji pasiekia taikomos laivo apačią (dugną). Jie taip pat buvo toli mus pralenkę jūrų minų gaminime. Garso mina, kuri tam tikrą laiką grasino „pa smaugti“ Britaniją, o taipogi „Spaudimo“ mina buvo nemalonus staigmenos alijantams. Naciai išstobulino olandų išradimą, įvesdami kvėpavimo vamzdį povandeniniams laivams. Šitas patobulinimas ir dar naudojimas galingesnių baterijų, ištaisymas ir sustiprinimas laivo liemens, ir dar vėliau išvystymas gazo turbininių motorų, kaip pavyzdžiui Walther'is, padarė perversmą povandeninių laivų kare. Mes nesulyginome su jais ligi karo pabaigos. (d. bus).

Atsakymas oponentui

Dėl savo straipsnio „Apie bendruomenines ligas“, esu gavęs keletą laišku iš U. S. A. ir Kanados, kurie labai pagiria mano straipsnį. Iš kitos pusės girdėjau, kad straipsnis buvo „išverstas“ į atvirkščią pusę „Liaudies Balse“, kuriame, kaip komunistams įprasta, iš bauto padarytas juodas. Taip pat kažkurios USA radijaus stoty irgi, esą, buvau papeiktas už šį straipsnį „sujudinusį“ komunistinius USA ir Kanadoje. Kadangi abiejų paskutinių pastabų neskaiciau ir negirdėjau, tai ir nekrepiau į tai dėmesio. Atsčiau į pastabas dėl mano straipsnio „Tėviškes Žiburius“ 47(48) Nr. ir dabar atsakau į „Nepr. Lietuvos“ 48 Nr. straipsnį „Dėl bendruomeninių ligų“.

Nors aš tik antri metai gy-

ku, čia yra kiekvieno asmeniškasis reikalas, bet dėl labai „saldaus čulbėjimo“ nenorinčių grįžti atžvilgiu, spėju, kad jis ir bus iš tokių „patriotų“, kurie tėvynės meilę matuoja per valandą Kanadoje uždirbamais taukų svarais ir muilo gabalais. Ar nebus čia kaip su tuo Čikagoje „linksmųjų brolių“ apdaruotu „dypučiu Kriukučiu“, kuriam:

„sklypukas, namukas, žmonelė, kaip slyva...“

„išaugo pilvukas — pradingo Lietuva“...

Tiek pirmąjį vyruką „Tėviškės Žiburiuose“, tiek ir Vyruką mažamokslį (48 Nr. Nepr. Liet.) aš rimtai apkaltau „pigaus populiarumo“ įsėkojimu žmonėse, kas irgi yra viena iš mūsų bendruomeninių ligų.

Daugiau į jokiais mano straipsnio kritikas neatsikinsiu.

Red. pastaba: Dėl krausty-mosi į naujas patalpas ir dėl kitų techniškių kliūčių šis straipsnis dedamas suvėluotai.

Kaip išsilaikyti sveikam

DR. B. MATULIONIS.

2.

Antras labai dažnas bakterijų kelias į mūsų kūną — tai mūsų pačių rankos. Mūsų rankos esti nuolat apkrėstos visokiais nematomaus nešvarumais, nes mes savo rankomis per visą dieną ką nors liečiame, čiupinėjame. Beveik visi daiktai, kuriuos mes paliečiame, esti užteršti nematomaus nešvarumais; dalis jų pasilieka ant mūsų rankų. Jeigu mes imdami į savo rankas maisto dalykus ar valgio indus prieš tai savo rankų gerai nuplaunam, tai dalis nematomaus nešvarumų nuo mūsų rankų neišvengiamai patektų į mūsų kūną. Reikia gerai įsidėmėti, kad pavojingųjų rankų nešvarumų tik paprastu vandeniu, be muilo, negalima nuplauti.

Be muilo švaros palaikyti negalima. Žemės paviršius ir grindys esti visuomet nešvarios, nes savo kojomis mes prinešame visko. Užtai nukritusi ant žemės ar grindų daiktą pakelti ir dėti į burną — reiškia visai nebūti sveikatos pavojų. Kai kurias įkrytas ir sunkiai gydomas odos ligas sukelia atip pat bakterijos, todėl dažnas kūno plovimas su muilu padeda saugoti odos, o kartu ir viso kūno sveikatą.

Sveiki dantys yra viena iš sąlygų palaikyti sveikatą. Jei dantys blogi, tai blogas kramtymas ir blogas maisto virškinimas, o kartu sumažėjęs kūno bendras atsparumas ligoms. Švarus dantų laikymas daug padeda juos apsaugoti nuo gedimo. Dantis reikia plauti šepetėliu; per mažą juos plauti tik kartą per dieną, tik iš ryto atsikėlus; nemažiau svarbu dantis išplauti ir vakare, paskutinį kartą pavalgius. Visai nesvarbu, kokie milteliai naudojami dantis plauti. Yra rimtų samprotavimų, kad dantis geriau yra plauti tik šepetėliu, vi sa be jokių dantų miltelių ar pastų. Pagrindinis dantų plovimo tikslas — pašalinti iš burnos maisto liekanas, kuriose labai sparčiai veisiasi dantis kenksmingos bakterijos.

Blogi papročiai. Yra sakoma, kad žmogus yra savo papročių vergas. Yra labai nelengva save atpratinti nuo kurio nors papratimo; bet tas dar nereikia, kad norėdamas žmogus negalėtų atprasti. Tai tik valios klausimas. Tarp įvairių papročių pasitaiko ir tokių, kurie kenkia žmogaus sveikatai. Paminėsiu tik porą.

Rūkymas yra neabejotinai kenksmingas paprotys. Jo kenksmingumas pareina nuo rūkymo laipsnio; bet negalima nustatyti, koks rūkymo laipsnis mažai kenkia ir kada rūkymas darosi tikrai pavojingas. Tai pareina nuo daugelio sąlygų. Esti žmonių, kurių plaučiai iš prigimties esti labai atsparūs; toksai rūkorus gali ilgai ir daug rūkymo pakelti. Kieno plaučiai ar tai iš prigimties, ar tai dėl buvusių plaučių ligų turi mažesnę atsparumą, tam rūkymas žymiai daugiau kenkia. Dėl rūkymo atsiranda pastovus kosulys (bronchitas), kuris mažina plaučių atsparumą ir padeda kaikiurims plaučių ligoms pamažu lengviau savo šėknis įleisti.

Paskutiniu laiku pastebimas spartus vėžio susirgimų augimas. Taip pat pastebėta, kad dažnai vėžys prasideda iš plaučių, tiksliau tariant — iš bronchų, ir kad šis vėžys turi ryšį su rūkymu. Antra liga, kurios atsiradimas dažnai turi neabejotiną ryšį su rūkymu, tai skrandžio — tulžinės žarnos susirgimai, ypač jų opos. Taip pat yra rimtų duomenų, kad staigūs mirimai širdies priepuoliu gali turėti ryšį su rūkymu: rūkymas juos pagreittina.

Girtuokliavimas priklauso prie pačių pavojingiausių ir žalingiausių papročių. Tik labai retas žmogus, tik alkoholio tyrinėtojai gali įsivaizduoti tiksliai, kiek žalos padaro girtuokliavimas. Venerinių ligų, džiovos, proto, kepenų ir skilvio sunkių ligų pradžia esti labai dažnai surišta su dažnu alkoholiniu gėrimų vartojimu. (Šios ligos atsiranda ne dėl alkoholio, bet alkoholio vartojimas paruošia minėtoms ligoms palankią dirvą. Kas mėgsta dažnai išgerti, save ramindamas

VASARIO 16 LIETUVIŲ GIMNAZIJOS RĖMĖJAMS

per
Mažosios Lietuvos Bičiulių Sąjungą Montrealyje.

Brangūs mūsų Rėmėjai, Vasario 16-ji diena, kada lietuvių tautai išaušo laisvės rytas.

Ir mes, Vasario 16-sios Lietuvių Gimnazijos mokiniai, galime laisvai minėti tą dieną, kad ir svetimoje žemėje, bet savoje lietuviškoje gimnazijoje.

Ir tai Jūsų dėka, brangūs mūsų Rėmėjai, kurie atėję mums į pagalbą, parėmė mūsų gimnaziją savo duosniomis aukomis ir įgalinote mus mokytis ir auklėtis lietuviškoje aplinkoje, lietuvių draugų tarpe, lietuviams mokytojams vadovaujant.

tąkiu vaikišku galvojimu: aš žinau eilę žmonių, kurie geria daug ir dažnai; geria ilgą eilę metų, sulaukia ilgo amžiaus ir vis dar sveiki, kaip ridikai. Atsakymas į tokių pasiteisinimą lengvas. Esti žmonių, kurių organizmas iš prigimties turi geležinį atsparumą ligoms. Jų sveikata palūžta greit ir jie, net nesaugodami savo sveikatos, gali ilgai išlikti sveiki. Bet daugelio žmonių įgimtas kūno atsparumas labai ribotas esti, nors jų išorinė išvaizda būtų labai gera ir sveika. Alkoholis, lyg koks nematomas kirminas, labai pamažu ir nejučiomis pasigraūžia po žmogaus sveikata, žingsnis po žingsnio, metai iš metų naikindamas kūno atsparumą ir paruošdamas liai įleisti savo šėknis.

Siemet artinantis šv. Velykoms, neabejoju, kad Amerikos lietuvių mokyklų mokiniai taip pat prisimins ir esančius varge lietuvių vaikučius Vokietijoje, Austrijoje ir kituose Europos kraštuose. Mielaširdingumas yra viena didžiųjų žmogaus dorybių, kuri skiepija artimo meilę. Jūsų broliukai ir sesutės užjūriuose nėra toki laimingi,

Šiandien Amerika Korejos kare turi daug aukų. Bet šitas karo aukų skaičius yra tik mažytė dalis to nelaimingų atsitikimų aukų skaičiaus, kurį sudarė tuo pačiu laiku krašto vidaus nelaimingi atsitikimai. O kai pažiūri į šiuos nelaimingus atsitikimus krašto viduje, tai krenta į akis, kad tik mažą jų dalis yra tikri nelaimingi atsitikimai; didžiausioji gi dalis tų nelaimingųjų atsitikimų įvyko dėl natsargumo ir nepakankamo apdairumo po pavartoto alkoholio.

Koks vaistas geriausias? Susirgęs žmogus rūpinasi, pas kurį gydytoją nueiti, kuris galėtų geriausių vaistų paskirti. Beabejo, kad susirgus reikia gydytis; gydymo pasisekimas daug pareina nuo tikslaus gydymo paskyrimo. Bet reikia atsiminti, kad stebuklingų vaistų nėra. Nors jau yra išrasta tokių nepaprastų vaistų, kaip penicilinas, streptomicinas, auro-micinas ar sulfadiazinas, bet ir šitie vaistai nėra visagaliai. Jie padeda tik tada, kai žmogaus organizmas turi nors šiek tiek savo įgimto atsparumo. Organizmo įgimtojo atsparumo saugojimas yra sveikatos apsaugos ir jos išlaikymo pagrindas. Šis įgimtas atsparumas ligoje yra pirmasis ir svar-

lis, ošianti neliešioji giria, vešli, žiauri, laukinė Sibiro gamta.

KAS DABAR BUS?

Sustojau netoli spygliuotų vielų, kurios čia tyso vietoj me dinės tvoros ir liūdnei žvelgiau į tolį anapus vielų. Girdžiu, kad kažkas priejo ir sustojo greta.

— Na ir kas dabar, ponas lenke? — išgirdau liūdną tylų balsą. Atsigrįžau. Šalia stovė jo vienas nelaimė draugų, senas, žilas vyras, kal 60 m. amžiaus, kuris, pamenu, vagone taisė laikrodį vienam mano draugui. — Kas dabar bus? — pakartojo jis. — Mes jau iš čia neišeisim į laisvę.

— Tamsta iš kur? — paklausiau. — Ka? Tamsta nepažįsti senojo Zalkindo? Mane visas Kaunas pažįsta. Aš turėjau geriausią laikrodžių krautuvę Kaune. Ui, duok Dieve man dar kada tokią krautuvę turėti. Bet, tur būt, jau nepavyks!

Ir liūdnei senis pažvelgė į spygliuotų vielų užtvėrą, pasakojį mane ir tarė:

— O pas mus, Lietuvoj, jau buvo taip gera gyventi. Toks puikus krašto ūkis, toks patisuris kraštas. Ir laikrodžius žmonės pirkosi... Eh!...

Greit tamsėjančiam danguje besileidžianti saulė skleidė kruviną pašvaistę.

*) Kipiatilka — kambarys, kuriame kaliniai galėjo gauti karšto vandens. Vienas kalinių buvo paskirtas vandeniui šildyti; jis vadinosi — „kipiatilščik“.

**) Chlieboriezka — kamba

Lietuvių gimnazijos reikalai

GERAS DARBAS.

Gerb. Redaktorium,

Diepholzo lietuvių gimnazijos ir bendrabučio išlaikymas yra be galo svarbus dalykas. Gerą darbą padarei ir gerą mintį mete paragindamas tam svarbiam kultūriniam reikalui mokėti po 1 dol. per mėnesį; tiek mokėti daugumai lietuvių nebūtų sunku; reikia tik geros valios, tik kibirkštėlės noro savo darbu padėti tautai.

Būtų gera, jei ši reikalų, pa našiai, kaip „Nepr. Letuva“, paremtų, paragintų visa mūsų spauda. Kartu siunčiu savo pirmą mėnesinį mokėstį 1 \$. Su pagarba Dr. B. Matulionis.

PRIMINIMAS

D-ro B. Matulionio laiškas primena mums visiems, kad Lietuvių gimnazijai tremtyje, Diepholze, kuri dabar pava-

dinta Vasario 16 dienos gimnazija, aukoti yra labai svarbus reikalas.

Daugelis taip ir daro. Yra jau visa eilė asmenų, kurie pasižadėjo gimnazijos išlaikymui aukoti po 1 dol. kas mėnesis. Daugumas pasižadėjęs taip ir daro. Tačiau, viena, pasižadėjęs kas mėnesis aukoti reikia bent 200, o jų kol kas yra tikrai apie 50, ir, ant-ra, ne visi pasižadėjusieji, kiek galima patirti iš pranešimų, pasižadėjimus teisi. Todėl dar kartą kreipiamas mes į tautiečius, kreipiamas jų dėmesys šiam svarbiam reikalui, kviečiami aukoti ir priminama pasižadėjusiems, kad la bai svarbu yra įnašus daryti laiku.

Kam būtų patogiau pinigų siųsti per redakciją, ji mielai tame reikale patarpininkaus. NL.

VELYKŲ MARGUČIAI VAIKUČIAMS TREMTYJE!

Beveik kiekvienais metais kai kuriose Amerikos lietuvių mokyklose vaikučiai prisimena tremtyje esančius lietuvių vaikučius ir stengiasi Velykų švenčių proga juos apdovanoti velykiniais margučiais — do vanėlėmis, skanesiais ir kitais daiktais.

Siemet artinantis šv. Velykoms, neabejoju, kad Amerikos lietuvių mokyklų mokiniai taip pat prisimins ir esančius varge lietuvių vaikučius Vokietijoje, Austrijoje ir kituose Europos kraštuose.

Mielaširdingumas yra viena didžiųjų žmogaus dorybių, kuri skiepija artimo meilę.

Jūsų broliukai ir sesutės užjūriuose nėra toki laimingi,

kaip jūs šiame krašte; jie neturi ir negali šventėms gauti tiek skanesių ir margučių kaip jūs; jie džiaugiasi gavę sotų kashnį ar šiltesnį drabužį. Jų tėveliai negali jų aprūpinti būtiniausiais daiktais, nes patys neturi ir negali jų gauti.

Mokyklų vaikučiai, kurie pratę tarpusavyje gražiai bendradarbiauti ir žaisti, gali atjausti tuos, kurie vargsta ir skursta. Atsiminkite, vaikučiai, kad ir mažytė jūsų dovanėlė pradižiugins mažos mergaitės ar berniuko veidelį, kad da jie gaus jūsų dovanėlę — margutį Velykų šventėms.

Kan. Prof. J. B. Končius, BALF Pirmininkas.

biausias vaistas; vaistinėje gautas vaistas gali tik padėti įgimtąjam atsprumui ligą nugalėti; bet jeigu kūno atsparumas yra sugriautas, tai geriausi vaistai bus bejėgiai.

Norėdami būti sveiki, saugokime savo įgimtąją sveikatą ir atsparumą. Kas gi palaužia mūsų kūno atsparumą? Silpnas ir nepakankamas maistas. Maistas be vitaminų (be daržovių). Darbas be pakankamo poilsio laiku. Nesveikas, nehygieniškas butas. Girtuokliavimas. Stiprus rūkymas. Pervargimai. Nušalimai. Apiskrėtimai kenksmingomis bakterijomis, dėl nešvaros ir neatsargumo. Iš to viso išvada trumpa: būk švarus; žiūrėk, kad tovo butas būtų švarus ir sveikas; Po darbo pailsėk laiku ir pakankamai; pakankamai pavalgyk ir laiku. Saugokis, kad nenušaltum. Negirtuokliauk; uždirbtą pinigą visų pirma panaudok tam, kad tu ir tavo šeima turėtų sveiko maisto, sveiką ir švarų butą ir tinkamą drabužių šaltam ar blogam orui atėjus. Taip elgdamasis niekados nesigailėsi taip daręs.

SIBIRE BUVAU SU LIETUVIAIS

4. RAŠO LENKŲ ŽURNALISTAS R. GŽYMALA

NAUJA KRATA

Prieš pradėdam mums vergų gyvenimą, atlikta dar viena krata. Kratė aukštesnieji NK VD karininkai. Mane kratė matoras, dalyvaujant paprastam eiliniui. Jis liepė atrišti kuprinę ir jos turinį paberti žemėje. Keletą skalbinių jis koja nuspyrė į šalį. Pamatęs knygą, kurią turėjau, jis pasakė:

— Knygų nelaidžiama turėti. Pagaliau, ji nebus ir reikalinga.

Sulig tais žodžiais kareivis pasilenkė ir padėjo ją į šalį.

Per kratą atėmė viską, kas galėtų priminti praeitį. Atėmė knygas, laiškus, nuotraukas, peiliukus, skutimosi prietaisus, laikrodžius, žiedus ir visa, kas šiokią tokią vertę turėjo. Ypačiai jie ieškojo medalikėlių ir kryželių, liepdami net marškinius atsisieginėti.

Krata truko dvi paras, nors ją vykdė keletas NKVD ekipų. Mat, mūsų buvo per tikstantis žmonių: didžiausią grupę, apie 700 asmenų sudarė lenkai, apie 300 Lietuvos piliečių ir apie 200 estų.

Iškrėstiems leido eiti į barakus. Tai buvo vienaaukščiai, iš storų rąstų, kirvio ir pjūklų pagalba primityviškai pastatyti pastatai. Jų stogai buvo iš medžių pliaukų.

Viduje stūksojo dviaukštės, O už tvoros — laisvas pasau

iš lentų sukalto gulyklos. Pa sirinkau guolį netoli krosnies ir ištiesiau ant plikų lentų savo skurdžią antklodę. Greta manęs atsigulė pažįstamas inžinierius lenkas. Viršum mūsų, antrojo aukšto lentyną užėmė kolegų lietuviai: minėtas žurnalistas V. Bičiūnas ir buv. Lietuvos lakūnas Kazlauskas. Nuo šiol juodu tapo mano nelaimės draugais.

Pirmam nuovargiui praėjus, išėjau pasidairyti į stovyklą. Jos plotas buvo didokas — ketulas tūkstančių kvadratinų metrų. Vidury, arti vienos kito, stūksojo primityvūs trobesiai: vienį didesnį — tai mūsų gyvenamieji barakai, kiti mažesni — administracijos pastatai, virtuvė, kipiatilka*), chlieboriezka**), sandėlys, pirtis ir skalbykla, liginė ir kt.

Tarp trobesių — kalinių išminti takeliai, o vidury — aikštė, kurioje vėliau tekdamo ilgus valandas stovėti šaltyje, lietuje ar karštyje per vadinamas provierkas (patikrinimus).

Aplinkui stūksojo aukštų, nusmailintom viršūnėm rąstų tvora, paaukštinta dar spygliuotos vielos pynėm. Kertėse buvo sargybų bokšteliai, kuriuos se nuolatos budėjo automatai ginkluoti NKVD kareiviai. Jiems buvo įsakta šaudyti jei tik kas prieis prie tvoros.

Vis tos „skraidančios lėkštės“

Viena „lėkštė“ nukritusi Sibire: Anglijoje iš „lėkščių“ svaidomi ledai; naujas pelningas biznis.

AP praneša iš Maskvos, kad sovietų mokslininkai išaiškino, jog tas meteoras, kurs 1908 me tais nukrito Sibiro taigose ir nušlavė šimtų mylių plote girias, buvęs ne meteoras, o tarp planetinis lėktuvas, greičiausia atominės energijos varomas.

Rusų rašytojas S. Liagunov sovietų mokslo žurnale „Mokslas - Jėga“ išvedžioja, kad garsumis Tunguzų meteoritas, nukritęs ir susproges prieš 42 metus, tikrumoje buvo oro laivas iš kito pasaulio. To žurnalo ve damajame sakoma, kad Tungu zijoje nukritęs ir tą vardą gavęs meteoras ilgus metus buvo didelė mįslė mokslininkams. Meteorui nukritus keisti atmosferiniai reiškiniai per ištisus mėnesius buvo pastebimi įvairiose pasaulio šalyse.

(Britanijos Enciklopedija sako, kad nėra rasta jokių įrodymų, jog tas milžiniškas krateris (duobė), rastas prie Tunguzkos upės Sibiro taigoje, buvo padarytas meteorito, kuris

rys, kur buvo raikomi duonos daviniai kaliniams: 400 gr. pa prastiems, 800 gr. stachanovie čiams. Tai buvo dienos davinys. Duoną raikė ir svarstė va dinamas „chliebčik“ irgi kaliny. Toji tarnyba kalinių buvo didžiai vertinama.

Bus daugiau.

jės, kokios planetos šnipai ir kuriais sumetimais nusileido plačiojoje tėvynėje. Netikite? Tik paskaitykite kitoje vietoje anekdotą apie Čingischano mumiją, kaip sovietų slaptoji policija privertė ją prisipažinti, kas esanti!

Skraidanti ledai stebina anglus

AP praneša iš Londono, kad Anglijos aviacijos ministerija nustebinta keistų reiškinų: visai neseniai pietinėje Anglijoje pradėjo kristi keisti dideli ledo luitai. Aviacijos sekretorius Sir Arthur Henderson pareiškęs atstovų rūmams, kad oro ekspertai griežtai atmeta prielaidą, kad tai būtų savotiškas krušos reiškinys. Vienas ledo luitas, maždaug 6 colių skersmėsčio su dideliu smarkumu pramušė Wands-worthe garažo stogą, palikdamas dviejų pėdų didumo skylę. Handerson pareiškė, kad ministerijos meteorologijos ekspertas, kuris tyrinėjo tą luitą, pranešęs: „Luito forma ir sudėtis rodo, kad jis yra susidaręs prie kokio nors lygaus ir plokštaus daikto. Tai nebuvo krušos gabalas“. Ministeris spėja, kad ledas galėjo nukristi nuo lėktuvo. Tyrimai tęsiasi.

Tuo tarpu iš Hampstead Nor ris, Berkshire, policijai praneš ta, kad ten nukrito ledo luitas 15 colių ilgumo, 6 colių platumo ir 4 colių storumo; jis nukrito į daržą ir pramušė žemėje 6 colių gilumo duobę. Atskirai pranešimai apie panašius „bombardavimus“ gauti iš įvairių kitų vietų pietinėje Anglijoje. Tuo tarpu oro ministerija nenori rimtai prileisti, kad tie lo tėvo Stalino ir jo NKVD, o ledo luitai būtų laidomi iš skraidančių lėkščių. J. P.

Apie modernią metalurgiją

INŽ. J. BULOTA.

Jeigu dar visai neseniai iš mūsų tėvų ar senelių mes tegirdėjome tik dvi žmonių kategorijas: mokytas ir nemokytas, tai po keletos metų mūsų praktinio mokslo, jau turėjo rinktį bent vieną, mus daugiau patraukiančią ir mums prieinamą tolimesnio mokslo šaką: mokytojo amatą, agronomiją, techniką, mediciną bei pagaliau karo meną ar teologiją (kunigystės) kryptį. Jau mums tada atrodė, kad turime didelį pasirinkimą. Bet kiek vėliau sužinojome, kad mūsų mokslinis patraukimas galima nukreipti dar į daugybę visiškai skirtingų mokslo šakų: gamtą, geologiją, matematiką, istoriją, geografiją, komerciją, politiką, juristiką, astronomiją, geodeziją, lituanistiką, meną, muziką, tapybą, vaidybą, farmaceutiką, chemiją ar pagaliau sportą ir tt.

Tai vis mokslo šakos, kurias suskirstant dar į specialybes — atskiras šakas, neužtektų viso žmogaus gyvenimo, kad pilnai bent vieną iš jų išstudijavus — atseit patapus žinovu.

Nežiūrint, kad daugeliui mūsų būtų idomu nors trumpai apibūdinti šias pamėtas mokslo šakas, deja tai būtų daina be galo ir ne vieno žmogaus galimybė.

Nors mano tikslas yra apibūdinti ir supažindinti su šiuo dienų modernišku metalų suvirinimu, atseit moderniąja metalurgija, o kad mes vieni kitus suprastume, aš stengsiuos nenukrypdamas nuo pasirinktos temos pagrindų paimti, pavyzdžius bei palyginimus iš mūsų besupančios aplinkos, žodžiu, kad mums visiems būtų neuobodu.

Tik ką aš išvardinau eilę mokslo šakų, tad dabar būtų galima klausti, kas gi per mokslo šaka ta modernioji metalurgija — metalų suvirinimas arba sulitavimas? Atsakyti galima būtų maždaug taip: tai viena iš technikos mokslų, mechanikos skyriaus, metalurgijos šakos ir jos tautos praktinių gaminių įgyvendinimo mokslo šakelė. Ji reikalauja pilno pažinimo: metalurgijos, medžiagų atsparumo, fizikos, chemijos ir elektros pagrindų, metalų kristalizacijos, molekulių formacijos ir pagaliau atominės medžiagų struktūros bei elektroninių ir vėliausiai — biologinių mokslų pilno pritaikymo.

Ši mokslo šakelė yra, kaip ir daugelis kitų, dar visai jau

autė, daugiausiai išsivysčiusi per šį karą ir jos pritaikymo ribų beveik nematyti. Ji dar tebėra pilniausioj vystymosi ir pritaikymų stadijoje, galinti apversti aukštyn kojomis visą šių dienų gamybos techniką.

Šiandien nei žingsnio nenužengsime nesutikę techniko ir ypač metalurgo kruopštaus darbo pėdsakų. Mūsų pačių apavas, apsvilkimas ir kišeniniai priedai yra pareikalavę šimtų technikos metalurgo gamybos operacijų bei mašinų, kuriomis tai buvo pagaminta. Lėktuvai, automobiliai, traukiniai, dviračiai, tiltai, dangoraižiai ir paprasti nameliai, keiliai, telefonai, radijo kišeniiniai peiliukai ir laikrodžiai, šaukštai ir konservų dėžutės ir tūkstančiai kitų taip mums reikalingų daiktų yra daugiau siai sudaryti iš apdirbtų metalinių dalių bei išdirbti iš kitų medžiagų pasinaudojant daugiausia metalinėmis mašinomis.

Taigi visur metalas ir reikia jį pasigaminti ir paskui iš jo mums taip naudingus daiktus gaminti. Čia ir prasideda metalurgija, o paskiau virinimas — litavimas.

Po akmenis ir žalvario amžių prasidėjo dabartinė geležinė gadynė ir mes jau esame ant slenksčio lengvųjų metalų (aliuminijaus, glaucinijaus ir magnizijaus) epochos.

Visi šitie taip mums brangūs metalai besiformuojant žemės plutai per milijonus metų degė ir tebedega, pavirsdami beveik niekam nenaudingais oksidais, bei yra susimaišę fiziškai su kitais elementais. Iš šitų degusių ir įvairiausių rūšių mišinių technika, metalurgas su pagalba chemiko, su galvojo aparatus, kurių pagalba jie išsima švaresni, be priemaišų geležies, lengvųjų metalų ir tt. elementus. Pvz., ištiktos žemės paviršiuje ar prieinamoje gilumoje geležies ar kitų metalų susikonscentravusios rūdos (degėsiai) įvairiausiomis mašinomis iškasamos, atvežamos į fabrikus — liejyklas, supilamos į specialias Marteno, Besomero, tigelines ar elektrines krosnis. Šitos krosnyse rūda sušildoma iki jų virimo temperatūros — jos parverčiamos į skysčius. Nenaudingi elementai, kaip deguonis, siera, fosforas, vandenilis, anglis arba išdega, padėdami pakelti krosnies temperatūrą, arba virsdami dujomis šnypšdami išlekia į erdvę lyg pykdamai, kad turi apleisti metalų molekules su kuriomis kada-

se susijungė ir taip ramiai ilgaus amžius išgyveno.

Likę skystame stovyje metalai ir nebaigę išdegti šlakai (silicijus) pagal savo lyginamąjį svorį sudaro sluoksnius: geležis apačioje — šlakai viršuje, kurie paskui yra nugriebiami. Taip išskirti geležis arba mums rūpimi lengvieji metalai iš krosnių nutekina ir žemėje išdirbtas formas arba specialius borus ir paliekami ataušti. Čia nekalbėsime kaip tose pačiose krosnyse pagal išdeginimo laipsnį arba pridant kitų elementų kaip tai, Wandis, Titanas, Wolframas ir tt. Galima iš karto gauti specialius plienai ar lengvųjų metalų junginiai, kaip Duraliuminijus, Almasilijus, Duralinoxas, Studalijus ir šimtai kitų bei vis išgalvojamų

naujų.

Atausę bosuose arba žemės formose grynų ar specialiomis priemonėmis metalų gabalai iš naujo ir specialiose krosnyse šildomi iki pasirinktos temperatūros ir vėliau pakšami po milžiniškais iki kelių ar dešimčių tūkstančių tonų jėgos plaktais ir beplakant pagerinama metalo savybė ir gaunama norima gabalo forma. Visai neataušus toliau įstumiami ir valcavimo mašinas, šie gabalai pavirsta į norimas formas ir išmiery lapus, stripus, bakes, geležinkelio bėgius ir tt. Štai tokiu būdu mes ir gauname pirmas mums rūpinų metalų žaliavų atsargas belaukiančias jų panaudojimo tolimesnei įvairiausių daiktų gamybai.

Pavaizduoti tolimesnę ga-

mybą ir nepaskęsti jūroje atskirų atsitikimų aš čia paaiškinsiu porą klasiškų pavyzdžių. Būtent plieninių vamzdžių ir aliumininių plokštų, vėliau skirtų konservų dėžūčių gamybai, gamybą.

1. Vamzdžiai. Valcavimo fabrikuose gaminant metalų lapus jie dar karštame stovyje buvo susukti į rutulius iki 10 tonų svorio, taigi tokio nutrukstančio lapo ilgis, atsižvelgiant į jo storį iki 5 mm ir plotį iki 2 m, esti nuo kelių iki keliolikos šimtų metrų. Tokio rutulio galas iškšamas į planavimo mašiną, rutulys pradamas išvynioti, išsilygina praėjimas pro žirkles nukerpamas atėjus iki litavimo mašinos susitinka su pabaiga prieš kė radio aktyvias medžiagas jį buvusio rutulio, čia automatiškai jie suvirinami.

Suvirinimo siūlė praidama pro specialią mašiną sulygina ma, toliau šis lapas įlenda į krosnį ir prabėgdamas pro 30 metrų palaipsniui išdėstytas oksy-acetilines liepsnas, įkaišta iki beveik tirpimo temperatūros, nes išlindęs iš pečiaus pakliūva į kitą valcavimo formavimo ir litavimo mašiną, kurios lindrinės formos griovelių ratukus, kur pagaliau lapas pavirsta į vamzdį. Šis nenutrūkstamas vamzdis automatiškai pjūklo pjaustomas į norimo ilgio (pav. 3 metrų) vamzdžius, o šie perėję per vėsinimo ir rūšiavimo mašinas atsiduria sandėliuose, iš kur jie eis į bėgamąją gamybą — jų tolimesniam panaudojimui. Rutuliai išsivynioja, taigi ir vamzdžiai gaminasi linijiniu ape 200 metrų į m. greičiu (12 km į val.)

Antras pavyzdys: konservų dėžutės aliumininių lapų gamyba. Čia irgi liejyklose ir valcavimo fabrikuose pagaminti aliuminijaus lapų rutuliai išsivyniodami prabėga eilę lyginimo, litavimo ir valcavimo mašinų, kur lapų storis iš paskutinio volco išlenda pnekios šimtosios, viena dešimtoji ar dvi dešimtosios mm storio ir linijiniu greičiu iki šių dienų jau atsiektą 125 km į valandą, atseit 3 val. gamybos užtenka kad visą Lietuvą (nuo Zarasų iki Klaipėdos) nuklojus 2 metrų pločio ir vienos dešimtosios mm storio aliuminijaus kilimu. Toks kilimas iškloja aplink visą žemę per dviejų savaitių gamybą.

Kad tokį nenutrūkstamą vamzdžių ar aliuminijaus lapų gamybos greitį atsiekus, minėtų mašinų kompleksas (fabrication a la chine) yra aprūpinamas ištisomis salėmis pripildytų elektrinių servo mechanizmų, kurie automatiškai reguliuoja mašinų greičius jų judesius, matuoja temperatūras ir atitinkamai padidina arba sumažina šildymų galią, matuoja prabėgančio lapo storius ir atitinkamai reguliuoja atstumus tarp volcų. Įėjus į tokią salę, tegirdi šimtų kontaktų taksejimą, lempučių įvairiaspalvius žyptėjimus, eketrinių kibikščių šnypštimą ar tirononinių radijo lempų dužimą. Visas šitas servo mechanizmas reikalingas tam, kad atstotų perlėtai reaguojančius žmogaus jausmus ir atliuosuo tų šimtų darbininkų, kurie kad ir prie geriausio išdresavimo ir disciplinos neugebėtų harmoniškai valdyti tokios gamybos mašinų kompleksą, o tų darbininkų darbas ilgai nieui pasidarytų šimtų kartų brangesnis negu tokių servo dedamas išvynioti, išsilygina praėjimas pro žirkles nukerpamas atėjus iki litavimo mašinos susitinka su pabaiga prieš kė radio aktyvias medžiagas jį buvusio rutulio, čia automatiškai jie suvirinami.

(b. d.)

Ring LARDNER

Šypsena

II.

Ilgiausioji istorijoj savaitė pasibaigė. Trumpai prieš pietus, pirmadienį, prašvilpė pro jį Cadillac'as, sukdamas į pietus, ir jis pagavo žodį vėliau.

Baigdamas darbą, kai Timas Martinas artinosi į postą, Benas staiga pastebėjo, kad ji sustojo čia pat šalia, sudar-kydama visą judėjimą.

Štai jis sėdėjo jos automobily, patogiai išprausdamas savo milžinišką masę ir juokdamasis, kaip vaikas, į Timo nemandagias pastabas.

„Ko Jūs juokiatės?“

„Nieko. Aš tik gerai jaučiuosi.“

„Jūs džiaugiatės, kad jau laisvas?“

„Taip. Šiandien.“

„Ne visada?“

„Paprastai aš nekreipiu daug dėmesio į tai.“

„Ir aš manau. Man atrodo, Jūs mėgstat savo darbą. Ir neišivaizduoju kaip, nes man Jūsų pareigos, atrodo, tokios sunkios. Jūs man papasakosit apie viską, kai tik mes išvažiuosim iš tos maišaties.“

Raudona šviesa sustabdė juos ties 51-ja gatve. Ji atsukto ir pažiūrėjo džiaugsmingai į jį.

„Gerai, kad stogas nuleistas, pasakė ji, Jums būtų baisiai nepatogu.“

„Kai aš syki įsigysiu savo automobilį“, pasakojo Benas, „jis turės būti Mack'as ir visvien aš samdysiu vyrą - vaivuoją.“

„Mat ne visi vyrai padūkė.“

„Rimtai, aš gi nesu padūkusi. Argi aš užmušiau ką nors?“

„Jūs tik visa ko išvengėt. Jūs vaivuojat per greitai ir per daug rizikuojat. Bet tai aš žinojau prieš įlipdamas, taigi negaliu dabar spardyti.“

„Tam ir vietos nėra. Norit išlipti?“

„Ne!“

„Abejočiau ar visuomet. — Kur jūs gyvenat?“

„164-je, netoli Concourse.“

„Kaip Jūs paprastai vykstat namo?“

„Šitaip.“

„O aš maniau išvadavusi Jus nuo vargingos kelionės požeminiu. Taigi, Jums niekad netrūksta pakvietimų? Tiesa?“

„Beveik ne.“

„Ar Jūs žmonės vargina klausimais?“

„Taip.“

„O, atleiskie, ir aš norėjau Jus klausinėti. Dabar negaliu.“

„Kodėl ne?“

„Jums turi būt įgrišę atsakinėti.“

„Aš ne visada vienodai atsakinėju.“

„Jūs sakot, Jūs meluojat žmonėms savo malonumui?“

„Kartais.“

„O, tai puiku! Meluok man! Aš klausiu Jūsų, galbūt, tų pačių klausimų, kurių visi klausia, o Jūs atsakinėkit taip lyg aš būčiau paika. Gerai?“

„Pabandysiu.“

„Taigi — ką pirmiausiai klaus? O — ar Jūs labai sušalant žiemą?“

Jis pakartojo atsakymą, duatą syki vienai vyresniai poniai, galimai, besisvečiuojančiai mieste, kurios smalsumas išsivystė į kryžminį jo apklausinėjimą, maždaug dvidešimt minučių, vienoje iš labiausiai judrių jo darbo dienų.

„Ne, kai man šalta, aš sustabdu automobili ir prisiglaudžiu prie radiatoriaus.“

Jo bendrakeivė atsilygino jam nuširdesniu juoku nei jis tikėjosi.

„Puiku!“ — ji sušuko — „Aš manau, jei jums sušalą ausys, Jūs sustabdot kitą automobilį ir pasiskolint jo stogą.“

„Sekantis — ar kada kas nors į jus įvažiavo?“

„O, tiesiog į mane, bet švelniai. Beveik niekad nepavertė ir nepervaziavo.“

„Ar tai tikrai nepakenčiama visą dieną stovėti ant kojų?“

„Tai visais atvejais geriau nei ant rankų. Iš tikro, ponie, aš taip pripratau, kad ir naktimis tokiu būdu miegu.“

„Ar benzino kvapas Jūsų nesargdina?“

„Pirma — taip, bet dabar aš negaliu be to gyvent. Mano butas yra šalia garažo, taip, kad aš galiu kiekvienu liaku nubėgti ir įkvėpti benzino garų.“

„Koks Jūsų ūgis?“

„Šešios pėdos ir dešimtis inčjų.“

„Netiesa!“

„Jūs geriau žinot, tiesa? Šešios pėdos, keturi inčiai, bet kai moterys manęs klausia, aš visada sakau maždaug nuo šešių pėdų ir ašuonių iki septynių pėdų, dviejų inčjų. Ir jos visada stebisi: Viešpatie!“

„Su vyrais ar su moterimis vairuotojais Jūs turit daugiau vargo?“

„Su vyrais.“

„Tikrai?“

„Žinoma, jų yra penkiasdešimt kartų daugiau negu moterų.“

„Ar daug žmonių Jus taip klausinėja?“

„Ne, Jūs pirmoji.“

„Ar Jūs labai supykot, kai aš Jus pavadinu „simpatišku“ aną dieną?“

„Aš negalėčiau supykt ant Jūsų.“

Tyla sekė per daugelį blokų. Mergaitė važiavo tikrai greitai ir Benas būtų aiškiai labiau jaudinęs, jei būtų žiūrėjęs į priekį, bet jo žvilgsnis sekė jos profilį, kuris buvo tik truputį mažiau viliojantis nei jo šypsena.

„Žiūrėk, kur mes esam!“ sušuko mergaitė, kai jie pasiekė Fordham kelią. „O Jūs gyvenat 164-joj! Kodėl Jūs nepasakėt?“

„Aš nepastebėjau.“

„Neišlipkit. Aš nuvešiu Jus atgal.“

„Ne, nereikia. Aš pagausiu koki automobilį. Ten kažkoks vyras važiuoja ta kryptimi. Aš pamėginasiu.“

„Tai buvo gražu, kad nebijojo važiuoti su manim. Važiūsit kitą kartą?“

„Visada!“

Tie, kurie kelia lietuvių dvasią, dalyvaus Montrealy

Kovo 10 dieną į Montreali atvyksta didieji mūsų žodžio mėninkai: poetas Bernardas Brazdžionis, rašytojas Antanas Gustaitis ir dramos aktorius Henrikas Kačinskas.

Tai pirmą kartą į Kanadą. Dideliu pasisekimu jie yra atlikę literatūrinę programą mas New York, Boston, Wabury, Hartforde, Worcesterje, Čikagoje. Ypač daug kartų jie yra keliaavę po tremtinių stovyklas Vokietijoje ir lietuviškojo žodžio menu kėlę bei drąsinę neviltingas valandas per gyvenančius.

Bernardas Brazdžionis

Yra parašęs kelias dešimtis knygų, keletą kartų premijuotas: Lietuvos valstybės, Tremtinių Švietimo Valdybos ir kitų organizacijų. Jo kūryba, ypač pastaraisiais metais, yra tarsi balzamo lašai, kurie gydo tautos žaizdas ir stiprina laisvės viltį. Jaunimui jis žinomas Vytauto Nemuno vardu, žinomas ir kaip buv. vienintelio jaunimo laikraščio „Eglutės“ redaktorius.

Antanas Gustaitis

savo raštais juokiasi ir skatina teisingiau gyventi. Jo juokas nėra tuščias, manieringas, bet gaus ir prasmingas. Jis juokiasi, ne kad juoką sukelia, bet kad pataikytų į mūsų gyvenimo vėžius, kad juoke visi pamatytų savąsias silpnas ir pasistengtų nuo jų pabėgti.

Henrikas Kačinskas

didysis mūsų scenos menininkas. Nepriklausomos Lietuvos teatro scenoje jis sukūrė šimtus įdomiausių tipų, neužmirštamų ir tikrų, kaip pats gyvenimas. Jo skaitoma Kristijono Donelaičio, Antano Baranauko ir kitų lietuvių rašytojų kūryba, ypač „Eglutės“ ir „Draugo“, užburia ir pavergia. Todėl ir klausytojai jo niekur nenori paleisti nuo scenos.

Prieš kelias savaites visi trys šie lietuviškojo žodžio menininkai pasirodė Čikagoje. Apie jų pasirodymą lygiai ka talikų „Draugo“, lygiai socialistų „Naujienos“ parašė palankiausias įvertinimus. „Draugo“ rašoma: „Henrikas Kačinskas kaip artistas pasirodė visoje savo pilnumo. A. Vaičiulio novelė „Elenutės nuodėmė“ jis skaitė su tikru įsijautimu. Rodos, tos mažos mergaitės paprastus, bet vidinius ir gilias psichologiškus išgyvenimus publika lyg ir be kvapo klausėsi... Baranauko „Anykščių šilėlis“, Duonelaičio „Metai“ — artisto lūpose iš naujo atgijo, salėje lyg ir girdėjai miško užimą, paukščių čiulbėjimą, upelio čiurlenimą, lyg ir matei skaidrią dangaus mėlynę, tirpstančius pavasario sniegus, kaip ir vasaros gėlių žiedus... Bernardas Brazdžionis, poetas laureatas, publikos viltis ir laukimą su kaupu pateisino. Jo skaitytuose eilėraščiuose vyraavo patriotiniai motyvai, vaidilos Valiūno lūpose atsivėrė kenčiančios Lietuvos skausmo bedugnė. Poetas ne prarado pelnytai įgyto titulo — pranašas, kai jis pakeltu balsu, ateiti pramatančių žvilgsniui skelbė Lietuvos prikelimą laisvės rytą... Antanas Gustaitis jau pirmą savo pasirodymu išduoda paslaptį, kad jis ir pats ašaras moka juoktis ir kitus juokinti. Po meno skraiste buvo paslėpti karčios tiesos trupinėliai, sergančios visuomenės piliuo jaudingos žaizdos... „Naujienose“ apie tą literatūros vakarą buvo taip parašyta: „Neparastai laukem šių metų lapkričio 26 dienos, kada tu rėjo įvykti literatūros ir dainos vakaras. Laukėm... ir su laukėm. Salėje netilpo žmonės. Dar neprasidėjus programai salė nerimo ir plojo, kad ko greičiau pakiltų uždanga ir numalšintų žmonių troškulį. O vis dėlto žmonės ir Čikagoje troško tikrojo meniškio žodžio ir dainos, todėl ir suplaukė iš visų kampelių šį vakarą į Sokolus. Ir stebėjos išplėtos vaikų akytės, ir jie klykė nuo širdžių juoku, matydami prieš akis jautrią Elenutę ir jos „didžiųjų nuodėmę“. Tą perdutį ti publikai galėjo tik mūsų dramos žvaigždė — Henrikas Kačinskas. — „Menas galin gas ir stebuklingas“, — įsiti- noma. O ir Anykščių šilėlių matėme prieš akis, girdėjome nakčia suokiant lakštingalą ir kvėpavome pušų saku kvapu. Tavo grožį šiandien mums menininkas Baranaukas širdimi nusako. Tavo nuostabiai gražius „Metų“ laikus Done laičio lūpomis aktorius mūsų širdin išrašo. Prabyla i mus mūsų tautos didysis dainius Vaidilos Valiū no kanclėmis ir per klausovo skruostus nurieda ašara. Ne vienas panarina galvą delnuose Vaidilos kanklių garsą iš girdės. Tu prisikelsi aukšniū varpų plaukais ir mėlynų rugiagėlių akim šventoji Lietuva, tu prisikelsi. Vaidila Vilūnas tau prisikels išprana šavo“. (Iš „Dirvos“). Visi montrealiečiai tokios retos, originalios ir savo įdomy mumu dar niekad nebuvusios progos neturėtų praleisti.

„Aš važiuoju kas savaitę. Dažniausiai pirmadieniais, važiuoju į Greenwich'ų aplaskyti sesers“. „Sekantį pirmadienį dirbu vakare“. „Tai, susitarkim dar sekantį pirmadienį“. „Labai ilgas laikas“. „Laikas prabėgs. Jis visad prabėga“. — — — Laikas praėjo. Bet taip lėtai. Ir diena atėjo, bet su tokio lėtumu, kad Benas bijojo — ji neatvažiuos. Vėliau, kai lietus dar ir dar sustiprėjo ir dėl nuolatinio krapnojimo ir slidaus grindinio važinėjimo pavojus patrigubėjo, jis ėmė bijoti — ji atvažiuos. Jis žinojo, kad protavimas nebuvo jos savybė ir jei ji urėjo pasimatymą su savo seserimi, niekas, net potvinis negalėtų jos sulaukyti. Prieš pat pietus Cadillac'as pravažiavo. Jo stogas buvo nuleistas ir švytuoklė šmėkščiojo pirmyn ir atgal ant priekinio stiklo. Per lietu jis matė mergaitės šypseną ir trumpą mostelėjimą. Judėjimas buvo didelis ir abu turėjo saugotis. Vis tebelijo, kai ji sustojo ties juo ketvirtą. „Ar ne baisi diena?“ ji paklausė. „Tik ne dabar“ — Ji šypsojosi ir vienu metu Benas užmiršo nemalonias darbo valandas. „Jei mes paliksim viršų uždarytą — Jūs turėsit susilenkti, bet jei mes nuimsim — mus paskandins. „Palikit jį uždarytą. Aš jaučiuosi puikiai“. „Ar Jūs nieko prieš, jei mes daug nekalbėsime. Aš noriu ramybės“. Jis neatsakė. Ir nieko nebuvo kalbėti iki jie pasuko į rytus nuo Mount Morris parko. Tada: „Aš galėčiau sužinoti Jūsų pavardę prisimindama Jūsų numerį ir paprašydama ko nors pažįstamo. Bet Jūs galite man pasisakyti“. „Vadinuosi Benas Collins. Ir aš galėčiau sužinoti Jūsų — pareikalaujamas vairuotojo leidimo“. „Del Dievo, nedaryk to! Aš neturiu leidimo. Bet mano vardas Edith Dole“. „Edith Dole. Edith Dole“, pakartojo Benas. „Jums patinka?“

ŽIEŽIRBOS

(Mūsų kultūrinio gyvenimo paraštėje)

Vertybių nuvertinimas.

8-me „Vienybės“ nr. skaito me vertus susirūpinimo A. Merkeli žodžius apie didelę reklamą mūsų kultūriniam gyvenime:

„Pasklaidę lietuvių laikraščius, rasim ne vieną kartą pradedančius rašyti tituluojant poetais ir rašytojais. Šiuo atžvilgiu būkime santūresni ir nuosaikesni“.

„Ar štai vėl nustumbi, perskaitęs žinutę apie tokį ir tokį žymų poetą. Kad to žmogaus je pastebėjus, bet kad jie dary rašomi eilėraščiai, esi spaudo tu jį poeta, ir dargi žymų, suabejoji“.

Straipsnio mintis patvirtina gaudūs faktai.

Poezija.

„Šie posmai paimti iš „Draugo“, š. m. 41 Nr.:

„Tos dienos — skaudžios ir ryškios — Raukšlėmis veidą raiko; Žvilgsny ne džiaugsmų peteliskės, Bet sandaube vargo ir laiko. Tremtis — klaidus labirintas, Bet būdim veidu į grįžimą. Svajoti — daiktas nerimtas; Tikėti — dalia piligrimo“.

* * *

„Ir tą naktį pirmą kart — Naktį juodaplaukę — Pažiūrėjau aš iš art! I save be kaukės. Ir tu vėtrų ūžes, Tuoj akloj dejonė, Pajutau, kad tu esi Laimė ir svajonė“.

Poezija ar satyra? Nei pirma, nei antra. Tik banaliausiu minčių reiškimas primityviai ir negabiai. Tikra „sandaube vargo ir laiko“.

Mokslo ir technikos naujienos

ATOMINĖ ENERGIJA LĖKTUVAMS

Amerikos vyriausybė oficialiai praneša, kad atominė energija jau pritaikyta lėktuvams varyti. Dabar vykdomi bandymai ir pradedami gaminti atominiai lėktuvų varikliai.

Šis naujas atominės energijos pritaikymas parodo, kad nieko bendro su tikrove neturi visi tie spėliojimai, pranašystės ir įrodinėjimai, kad atominė energija bus sunku pritaikyti vėryklams, nes esą tam tikslui reikia labai didelių, daug sveriančių, prietaisų.

Naujas atominės energijos pritaikymas varikliams atidaro naują technikoje erą, kurios, perspektyvas tuo tarpu sunku ir numatyti. Tai didžiulės reikšmės išradimas.

NAUJI VAISTAI NUO REUMATIZMO

Amerikoje didelę sensaciją sukėlė nauji vaistai nuo reumatizmo. Jie yra vadinami **CORTONE**. Vaistai esą veikia sąnarinį reumatizmą — Arthritis — labai gerai.

Cortone vaistai tiek esą Amerikoje, kurioje jie ir išrasti, plačiai pradėti naudoti, kad jų pristigimo vaistinės. Vaisius išpirkė spekuliantai ir dabar jų galima gauti tiktaido doje rinkoje. Matyt, toks didelis vaistų poreikavimas, kad fabrikai nespėja pakankamai jų pagaminti.

Mūsų didieji menininkai atvyksta savo kūryba pasidalinti ne su vienu ar keliom dešimt, bet su visais Montrealeo lietuviams. Visi ir pasistenkime juos išgirsti.

TURI JAU ATOMINIUS ARTILERIJOS SVIEDINIUS

JAV generalinio štabo viršininkas gen. J. Lawton Collins pareiškė, kad JAV ilgai netrukus turės atominius artilerijos sviedinius, kurie, be to, būsią visai tiksliai kontroliuojami.

Kaip numatoma, tiksliai kontroliuojamieji artilerijos sviediniai ypatingai būsią naudingi prieš priešų jėgų koncentraciją.

NAUJAS BŪDAS GYDYTI VĖŽĮ.

Nuo vėžio ligos miršta labai daug žmonių, o kova su liga ne paprastai sunki, nes medicina lig šiol dar nėra pakankamai išsiaiškinusi šios ligos priežasčių ir kilmės.

Paskutiniu laiku, išsivysčius atominei fizikai, yra rastas būdas gydyti vėžio ligą elektronais, kurie gaunami veikiant aparatui, vadinamam betatronu. Betatronas tai yra aukšto įtempimo transformatorius, kuris elektronams suteikia milžinišką greitį. Ta elektronų srovė, nukreipta į vėžio naviką, naikina ligą. Esą gauti labai geri gydymo vaisiai.

DIRBTINĖ ŠLAPIMO PŪSLĖ.

Čikagos chirurgams pasisekė iš gyvo žmogaus kūno dirbtiniu būdu išauginti šlapimo pūslę. Tai yra labai svarbus išradimas, nes žmogui šlapimo pūslė tenka gana dažnai operuoti — sumažinti, pašalinti ir tt. Dirbtinės pūslės išradimas daug žmonių galės patarnauti. Chirurgai jau kelias pūslės išauginę.

KULTŪRINĖ KRONIKA

LIETUVIŲ DRAMOS TE ATRAS KANADOJE

stato A. Rūko „Bubulį“ ir Dundulį“.

Antanas Rūkas tremtyje parašė linksma pjesę iš lietuvių gyvenimo, kurią pagal didžiųjų veikėjų pavardes pavadino „Bubulį ir Dundulį“.

Vokietijoje ši pjesė buvo pastatyta Lietuvių Dramos Teatro „Aitvaras“, kuris veikė Detmole, vėliau buvo perkeltas į Augustdorfą. Iš šių stovyklų „Aitvaras“, kurio režisierium buvo J. Blekaitis, ir 7 vengrų pagalba. Šaukdamas dekoratorium dailininkas V. Andriusis ir kuriame vaidino H. Kačinskas, V. Valiukas, A. Dikinis, M. Lemešytė, D. Kuibertavičiūtė, R. Veselauskas, pats autorius — A. Rūkas ir kiti, — su gastrolėmis apvažiavo visas lietuvių stovyklas Vokietijoje ir visur turėjo geriausią pasisekimą.

Dabar Lietuvių Dramos Teatrą Kanadoje pasiryžo dar šį pavasarį pastatyti „Bubulį ir Dundulį“. Praėjusį sekmadienį teatras turėjo susirinkimą ir nutarė tuojau imtis darbo. Praėjusį trečiadienį jau įvyko ir pirmoji repetitija.

„Bubulį ir Dundulį“ režisuoja A. Dikinis, dekoruoja K. Veselka. Kadangi pjesei reikia didesnės aktorių sudėties, tai parinkti gabesni scenos menai asmenys, kurie talkins.

Bet taikos laukiamą ir iš vis suomenės pusės, ypač dirbant dekoracijas. K. Lukas, kaip visuomet, jau pasižadėjo talkinti pats ir savo mašina. Dekoracijų medžio darbui tačiau dar prašomi atsiliepti talkininkai.

Kadangi „Bubulis ir Dundulis“ labai linksma pjesė, be veik komedija, tai pavasario nuotaukoms ji labai tiks. Todėl laukiame naujos Lietuvių Dramos Teatro Kanadoje premjeros dideliu susidomėjimu.

DAILININKO R. VESELAUSKO DARBŲ PARODA

Romas Veselauskas, baigęs Dailės Akademiją Freiburge ir, kaip Prancūzijos vyriausybės stipendininkas studijavęs Dailės Mokykloje Paryžiuje, yra pasižymėjęs kaip gabus dailininkas. Jau studijuodamas Paryžiuje, jis dalyvavo dailės parodose. Grįžęs po studijų į Vokietiją, jis suruošė savo darbų parodą Freiburge. Tai buvo jo grafikos darbų paroda. Dabar R. Veselauskas jau kelias į JAV.

MINISTERIO THOMAS PRESTON'O ATSIMINIMAI

Buvęs D. Britanijos atstovas Lietuvai Thomas Preston šiais metais Anglijoje išleido (John Murray Publishing Co., London, I, kaina 18 šil.) knygą

„Prieš uždangą“, kurioje svarbiausia liečia Rusijos caro Nikolajaus II ir jo šeimos paskutines gyvenimo dienas. Th. Preston, kuris aukso prekybos reikalais jau prieš I-jį pasaulinį karą lankėsi Kaukaze ir Sibire, tuo metu buvo diplomatinio korpo dekanas Jekaterinburge. Paskutinius Romanovus išžudė čekistas Jurovskij su 2 rusų žisierium buvo J. Blekaitis, ir 7 vengrų pagalba. Šaukdamas dekoratorium dailininkas V. Andriusis ir kuriame vaidino H. Kačinskas, V. Valiukas, A. Dikinis, M. Lemešytė, D. Kuibertavičiūtė, R. Veselauskas, pats autorius — A. Rūkas ir kiti, — su gastrolėmis apvažiavo visas lietuvių stovyklas Vokietijoje ir visur turėjo geriausią pasisekimą.

Dabar Lietuvių Dramos Teatrą Kanadoje pasiryžo dar šį pavasarį pastatyti „Bubulį ir Dundulį“. Praėjusį sekmadienį teatras turėjo susirinkimą ir nutarė tuojau imtis darbo. Praėjusį trečiadienį jau įvyko ir pirmoji repetitija. „Bubulį ir Dundulį“ režisuoja A. Dikinis, dekoruoja K. Veselka. Kadangi pjesei reikia didesnės aktorių sudėties, tai parinkti gabesni scenos menai asmenys, kurie talkins. Bet taikos laukiamą ir iš vis suomenės pusės, ypač dirbant dekoracijas. K. Lukas, kaip visuomet, jau pasižadėjo talkinti pats ir savo mašina. Dekoracijų medžio darbui tačiau dar prašomi atsiliepti talkininkai. Kadangi „Bubulis ir Dundulis“ labai linksma pjesė, be veik komedija, tai pavasario nuotaukoms ji labai tiks. Todėl laukiame naujos Lietuvių Dramos Teatro Kanadoje premjeros dideliu susidomėjimu.

Knygoje plačiai liečiama ir Lietuva, kurioj jis ilgą metų eilę atstovavo savo kraštą ir kurios l. sostinėj pirmą kartą buvo pastatytas jo baletas „Nykštas granadierius“.

ATVYKO PP. ŽMUIDZINŲ ŠEIMA

Kovo 1 d. iš Anglijos atvyko į Montreali pp. Žmuidzinių šeima. Ponia Žmuidzinienė yra dailininkė, Anglijoje dirbusi taikomojo meno srityje. Ji turi jau šioj srityje specialybę ir Montrealy tikisi dirbti taikomojo meno darbą, kurio pa reikalavimas ir čia yra žymus.

— Prelatas Kazimieras Šaulys, vienas iš trijų tremtyje gyvenančių Vasario 16 d. Nepriklausomybės Akto signatarų, gyvena Šveicarijos mieste Lugano.

— Ministeris Stasys Lozoraitis, Lietuvos Diplomatijos užsienyje šefas, grįždamas iš Londono, gruodžio mėnesį buvo sustojęs Zūriche ir Lugano.

— Šveicarijos lietuvių skaičius nuolat mažėja. Pereitų metų rugpjūčio mėn. į Amerikos Jungtines Valstybes išvažiavo Kazio Žukausko ir Zigmo Markevičiaus šeimos. Med. stud. A. Žukauskas iš USA su grįžo ir vėl studijuoja Berne. Jonas Ladyga, 1948 m. baigęs meno mokyklą Lausanne mieste, 1950 m. lapkričio mėn. išvyko į Kanadą ir sustojo Montrealyje. Trumpai prieš Kalėdas iš Bazelio į USA išvažiavo Ona Vaitkuvienė.

Gracės pasveikinimas buvo šiurkštus įsakymas: „Išimauk tuojau šilto vonioj. Ir užsivilk po to chalata. Mes niekur šį vakar neisim“.

Ji, ir Mary Arnold buvo Mount Vernone kortų arba-tėlė. Grįžtančias jos perlijo. Ačiū Dievui, ji kalbėjo apie tai per visą vakarienę.

Po vakarienės Benas mėgino skaityti, bet negalėjo. Jis klausėsi valandėlę Ohman-Arden'o plokštelių, kurios jo žmo na negalėjo atsigėrėt. Nuėjo miegot, norėdamas užmigt ir sapnuot, miegot ištisas dvi savaites.

Jis atsikėlė anksti, pakankamai anksti, kad prieš pusryčius turėjo laiko peržvelgti laikraščius.

„Moteris — vairuotoja užmušta tramvajaus Bronx'e“. Jam kažkaip keista pasidarė, beskaitant: „Panelė Edith Dole, 22 metų, iš Rye, buvo užmušta, kai jos paslydęs automobilis atsirenkė į tramvajų, Fordmano ir Websterio gatvių sankryžoje, Bronx'e, trumpai po pusės penkių vakar vakare“.

„Grace“, pasakė Benas balsu, kuris nebebuvo jo balsas. „Aš užmiršau. Aš turiu būt šiandien darbe septintą valandą. Bus kažkoks paradas“.

Išėjęs iš namų, jis pirmą kartą nuo vaikystės kalbėjo garsiai pats sau.

„Aš negaliu taip pergyventi kaip kad man atrodo. Aš mačiau ją tik keturis ar penkis kartus. Iš tikrųjų, aš neturėčiau taip pergyventi“ — — —

Vieną popietę, po dviejų ar trijų savaitių ponas vardu Huges, iš White Plains, vairuojantis Studebacher'į, važiavo skersai 46-ją gatvę, neteisingai užsukdamas, ir pastebėjo, kad policininkas kviečia jį prie posto.

„Ko gi skubi?“ suriko susiraukęs tvarkos dabotojas.

„Kur tave velnias neša? Kas gi tau, tu šloks ir toks!“

„Aš užsimiršau valandėlei. Atsiprašau“, prašė ponas Huges. „Jei Jūs manęs nenubausit, aš parvešiu Jūs, grįždamas namo į Bronx'ą. Prisimenu, aš parvežiau Jūs sykį per reitą mėnesį. Prisimenat? Tai buvo vyras, panašus į Jūs. Tikriausiai atrodo maždaug kaip Jūs. O... aš dabar išžiūrėjau, tai nebuvo Jūs. Tai buvo kitas“.

Vertė Irena Vaičiulėnaitė.

Iš skautų gyvenimo

APIE SENSACIJAS IR KRYŽKELES

Skautų organizacija per 32 metų gyvavimo metus išvarė gražią vagą lietuviško jaunimo auklėjimo dirvoje. Pradžioje steigėjų turėtieji sunkumai sėkmingai buvo nugalėti ir Nepriklausomos Lietuvos gyvenime tarptautinė jaunimo organizacija buvo suklestėjusi visu savo grožiu. Tremtyje susidarius aplinkybėms mūsų skautai spontaniškai išniro iš varganos stovyklų prie ties ir vėl sujungė entuziastišką jaunimą po skautijos vėliava.

Emigracijoje matome vėl metais, kuomet jautrios sielos gražius reiškinius. Daugelyje skautas, tėvas J. Vaišnys, S.

J., Amerikos lietuvių katalikų mūšio bei minčių. Dėl vieno ar kito kongrese susirūpino emigracijoje, skiriantis nuomonėms, jėgą išsklidusi skautiškojo padiskutuojama iki praktiško jaunimo. Jam jau gerokai anksčiau pažinus kietą emigranto dalį, kaip dvasios vadovui, labai natūraliai parūpė mūsų jaunimo žiedas išsivijoje — skautai. Jis, turėdamas omenyje tautiškojo saugotoją — lietuvišką bažnyčią (deja ne pilnoje apimtyje) gal ir ne visai pagrįstai pasiūlė daugiau dėmesio kreipti į dvasinius globėjus, katalikus vadus, didesnių priklausomumą bažnyčiai. Turint omenyje, kad skautai būdami įvairių tautybių, gali būti įvairių tikybų, kilo mažas nepasitenkinimas. Jaunas ir aktyvus skautų vadas, nors ir uolus katalikas, B. Tarvainis, pareiškė skirtingą nuomonę dėl kai kurių kongreso minčių, kurių autoriumi daugumoje ir buvo tėvas J. Vaišnys S. J.

Skautams ne naujiena įnešti savo tarpan naujų sumanyti. S. Meškutis.

Gražu, žinoma, kad mūsų tautėčiai domisi skautiško gyvenimu, mielai atsilanko į įvairius skautų rengimus, minėjimus, lažus. Žymiai liūdnas vaizdas gaunasi, kada smuo ne visai besiorientuojąs padėtyje, ima reikšti savo nuomonę, kuri nesiderina su tikrove, kurioje apie jokią kryžkelę negalvojama.

Skautams ne naujiena įnešti savo tarpan naujų sumanyti.

S. Meškutis.

LIETUVIAI PAS SAVUOSIUS!

National Restaurant

Lietuviškas Restoranas.

SAV. M. ŠUKYS.

633 Church Ave (prie Verdun Ave) arti naujosios lietuvių bažnyčios. Tel. TR 0141

Atdara kasdien ir sekmadie niais po pamaldų.

Tel. HE 4114

S. MAZULAITIS

SIUVĖJAS

6920 Monk Blvd, Ville Emard, Montreal, Tramvajas 36.

LIETUVIŠKA

BALDU KRAUTUVE

IR DIRBTUVĖ.

PARDUODAME GATAVUS PRIIMAME UŽSAKYMUS IR PATAISYMAS.

ATLANTIC CITY BEDDING & UPHOLSTERING CO
899 BLOOR ST. W. TORONTO, TEL. LO 1438.
SAV. J. KAMICHAITIS. PATARIMAI VELTUI

MOKINKIMES ANGLISKAI

LESLIE MACKINTOSH

Anglų kalbos mokytojas tarptautiniame YMCA skyriuje Montrealyje.

SEŠIŲ MĖNESIŲ KURSAI PAŽENGUSIEMS MOKINIAMS.

Siųskite penkis dolerius registracijai ir mokėkite tris dolerius mėnesiui.

Rašykite:

Laslie Mackintosh Reg'd., P. O. Box 294, Westmount, Quebec.

VICTORIA CLEANERS & DYERS CO.

EXPERT CLEANING & DYEING SERVICE FOR CLOTHES AND HOUSE FURNISHINGS OF ALL DESCRIPTIONS. MINOR REPAIRS. RUGS AND CHESTERFIELDS CLEANED.

CITY-WIDE PICK-UP AND DELIVERY. FUR AND GARMENT STORAGE.

2832 ALLARD TR. 1135

MONTREALIS 2836 Allard

Tr. 1135

Mes valome ir dažome įvairius, kaip vyriškus, taip moteriškus drabužius. Taip pat išvalome apsiaustus nuo lietaus uždedami jiems "Drex", kad neperleistų vandens ir duotų gražesnę išvaizdą.

Taipgi valome visokiausios rūšies karpetus ir fotelius (Chesterfields), gardinus lengvus ir sunkius. Sutaísome rūbus (išsirimus), įsiuваме sagas ir pan. Kiekvieną orderį paimame iš namų ir pristatome į namus.

Už mūsų atliktą darbą garantuojame.

Dėl informacijų prašome telefonuoti TRemore 1135 (galima pašaukti lietuviškai).

Lietuviai savininkai:

J. Kriaučeliūnas

J. Matulaitis

A. Majauskas

Marche BOULEVARD Market

SAV. PAUL GUDAS,

MĖSA, ALUS, GROSETERIJA, DARZOVES.

6033 Monk Blvd., VILLE EMARD, Montreal.

DOMAS BUČINSKAS

GENERALINIS APDRAUDEJAS

Lietuvis, apdraudimo atstovas, kuris atlieka visų rūšių apdraudimus, geriausiomis sąlygomis. Skambinkite telefonu arba u žiūrėkite:

Kasdien:
Nuo 9 ryto iki 7 vak.
Tel. Fa 6844

Antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 8 iki 10 vak.
3664 St. Famille St.
Montreal, Que.
Tel. Ha 6708

80% mokesčių mokėtojų, kurie tiksliai, pagal įstatymą, buvo užpildę pajamų mokesčių blankus, gavo

\$ 100

ir daugiau grąžintų 1950 metais įmokėjimų. Žinoma, šiais metais ir jūs galite būti laimingųjų tarpe. Pajamų mokesčių blankus užpildė ir kitus su mokesčiais susijusius reikalus sutvarko prityrę specialistai.

Užėikite arba parašykite

JONAS J. JUŠKAITIS

TEISINĖS - KALBINĖS PAGALBOS ĮSTAIGA

907 Dundas St. W., Toronto, Ont., Canada, Tel. PL 4880

DOMINION AGENCIES BUREAU

16 Woolworth Bldg.,

PORT ARTHUR, Ont., CANADA

Kas yra suinteresuotas atgabenimu giminių ar pažįstamų į Canadą, prašau kreiptis į mūsų įstaigą, kuri jau ilgą laiką, kaip tvarko IMIGRACIJOS reikalus. Taip pat įvairių dokumentų reikalus: pasus ar pilietybės dokumentus ir laivams bilietus į įvairias pasaulio šalis.

VISIEMS LIETUVIAMS GERAI ŽINOMAS

LAI DOTUVIŲ

DIREKTORIUS

J. H. BENOIT

Funeral Director

NELAIMIŲ ATVEJU VISADA PASIRUOŠES PADETI

2102 FULLUM ST.

AMherst 0694

SOTUS ALKANAM PADEK

AID OVERSEAS, INC., 2244 W. 23rd PLACE, CHICAGO 8, ILL., USA.

Aid Overseas, Inc. siunčia maisto siuntinius į visas 4 Vokietijos zonas ir kitus Europos kraštus, išskyrus SSRS. Siuntiniai yra pilnai apdrausti nuo dingimo. Pristatymas trunka apie 15—20 dienų.

Aid Overseas, Inc., maisto siuntiniai pakuojami Europos sandėliuose, o užsakymai iš Chicago siunčiami AIR MAIL.

UŽSAKANT DIDESNIUS KIEKIUS DUODAMA NUOLAIDA.

Siuntinys Nr. 14—\$ 5.70

2 sv. rūkytų lašinių

2 sv. kiaulinių taukų

2 sv. cukraus

1 sv. marmelado

1 sv. kiaulienos mėsos

2 gab. tualet. muilo

Siuntinys Nr. 19—\$ 9.95

4 sv. rūkytų lašinių

2 sv. kiaulinių taukų

2 sv. margarino

2 sv. marmelado

4 sv. degintos kavos

4 1/2 sv. cukraus

2 gabalai tualet. muilo

Siuntinys Nr. 21—\$ 6.10

2 sv. rūkytų lašinių

2 sv. kiaulinių taukų

2 sv. degintos kavos

1 sv. šokolado

Laiškai Redakcijai

Gerb. Pone Redaktorium, S. m. vasario mėn. 1d. Jūsų laikraščio Nr. 5 korespondencijoje iš Vancouver, B. C., P. parčio Žiedas, tarp kita, piktai užgavo mano asmenį. Kad viskas būtų aišku, pridedu sekančius faktus:

Pereitais metais aš įsigijau naują mašiną, kurią man naktį iš gruodžio mėn. 1 ir 2 dieną iš užrakinto garažo, atlupe užraktus, vagys - piktadariai išvežė ir, nugabenę prie 75 pėdų jūros pakrausio, ją nustumė.

Tos pat (gruodžio 2 d.) dienos vietiniame anglų laikraštyje „The Vancouver Sun“ tilpo šios piktos vagystės aprašymas.

Policijos tyrimai parodė, kad mašina tikrai buvo įstumta.

Be to, ir Draudimo bendrovė, galimai ištyrus apyptovas, man padengė visus nuostolius ir sutaisė mašiną, kuri aiškiai buvo vagies kerštingai sugadinta.

O dabar, štai, po dviejų mėnesių, P. parčio Žiedas iš pirmo išlaužė, esą, meilėje susimąsciusio vairuotojo automobilio liukas nuriedėjęs nuo kalniuko!..

Kadangi čia ne vienam kitam lietuviui „nenuriedėjo pati mašina“ nuo kalniuko, tai iš korespondencijos kiekvienas Vancouverio lietuvis neabejodamas išskaito man taikomą užgavimą. Kas dar negražiau

BALTICKA

Lietuviai batsiuvis. Pataisymai ir užsakymai. 5355 Verdun Ave., VERDUN Tel. HE 4547.

TR. 8112

Skaniai užkąsite, atsigersite gaivinančių gėrimų ir pasiklausysite plokštelių muzikos

LIETUVIŲ SVETAINĖJE

pas BRONIŲ JAZOKĄ

7682 EDWARD St. (kampas 6 av.), VILLE LASALLE.

ŽURNALAI, naujausi BELETRISTIKOS LEIDINIAI ir įvairių sričių MOKSLO KNYGOS vokiečių kalba tiesiog iš Vokietijos per lietuvišką importo ir persiuntimo firmą.

Reikalaukite mūsų kainoraščio!

A. PAULAITIS

Importe - Exporte.

Wangen - Allgau — Germany.

Mesine ir maisto produktai

SAVININKAS JUOZAS PAPLAUSKAS

1918 FRONTENAC, MONTREAL

TEL. FA 0209

Lietuviai laikrodininkas, turįs ilgąmetę praktiką,

ZUKAS ANTANAS

1062 Riverview Ave., Verdun, Montreal, Que. Tel. TR 2050, priima pataisymams įvairius laikrodžius.

Darbas atliekamas greitai ir sąžiningai. Kainos žemesnės, kaip kitur. Už pataisymus garantuoja. Kreiptis vakarais po 6.30 val.

Jei norite pirkti ar parduoti namus Verdune, kreipkitės pas lietuvių draugą.

C.E. DUPRAS
SERVICE REALTIES

4336 VERDUN Ave., VERDUN

Tel. YO 0529

Siuntinys Nr. 1—\$ 6.70

2 sv. kiaulinių taukų

2 sv. rūkytų lašinių

2 sv. salami dešros

2 sv. (be 2 ozs.) ken. bek.

1 dėž. margarino (400 g)

Siuntinys Nr. 3 — \$ 6.20

4 sv. rūkytų lašinių

2 sv. kiaulinių taukų

2 sv. margarino

1 sv. kiaulienos mėsos

Siuntinys Nr. 5 — \$ 5.20

2 sv. rūkytų lašinių

2 sv. marmelado

2 sv. degintos kavos

2 sv. cukraus

1 sv. margarino

Siuntinys Nr. 6

A. 10 sv. cukraus—\$ 2.60

B. 20 sv. cukraus—\$ 4.70

Siuntinys Nr. 7

A. 10 sv. kv. miltų \$ 2.50

B. 20 sv. kv. miltų \$ 3.90

Siuntinys Nr. 10—\$ 6.40

2 sv. rūkytų lašinių

2 sv. kiaulinių taukų

2 sv. margarino

2 sv. degintos kavos

1 sv. šokolado

Siuntinys Nr. 12—\$ 5.90

2 sv. rūkytų lašinių

2 sv. kiaulinių taukų

3 sv. degintos kavos

2 sv. cukraus

E. 9 sv. kiaulinių taukų

..... \$ 5.25

C. 15sv. kiaulinių taukų

..... \$ 7.40

Siuntinys Nr. 30

A. 5 sv. deg. kavos \$ 6.40

B. 5 sv. degintos kavos 5 dėžutės \$ 6.75

C. 4 sv. deg. kavos (į pr. zoną) .. \$ 6.00

Siuntinys Nr. 94

A. 5 sv. šokolado \$ 5.30

C. 5 sv. kakavos .. \$ 4.50

I. 5 sv. margarino \$ 3.70

B. 8 sv. bičių med. \$ 5.00

VANCOUVERIS LABAI GRAŽIAI IR NUOŠIRDŽIAI
ŠVENTĖ VASARIO 16.

Vancouver, B. C. Artėjant šiai metinei šventei, taip brangiai kiekvieno išblaškyto po visus pasaulio kampus lietuvių širdžiai, šioje tolimoje ir mažoje Kanados lietuvių kolo nijoje buvo jaučiamas neramus. Kiekvieno buvo troškimas ją paminėti kuo iškilmingiau, bet kaip? Daugiau metus veikusi tautinių šokių grupė, gražiai reprezentavusi lietuvių per ankstyvesnius minėjimus bei festivalius, iširo. Susikūrusi chorą ištiko panašus likimas, nes keli pajėgūs tam menui Vancouverį aplėdo, o naujų pakaitų neatvyko. Todėl paskutiniam KLT Vancouverio skyriaus susirinkime buvo nutarta minėjimą atlikti uždariau, kaip praaišiję, pasi kviečiant tik Pabaltijo tautų atstovus.

Minėjimas pradėtas vasario 18 d. 12 val. St. Paul katalikų bažnyčioje kun. A. Traškevičiaus laikomomis iškilmingomis pamaldomis ir pritaikintu pamokslu.

Kitos iškilnės vyko gražiai dekoruotoj Knights of Pythias salėje. Minėjimas atidaromas KLT Vancouverio skyriaus pirmo Emilio Smilgio, pagerbiant kritusius dėl Lietuvos laisvės ir visiems dalyviams sugiedojus tautos himną. Neseniai iš Anglijos atvykęs p. Leonavičius savo paskaitoje trumpai nušvietė tos dienos reikšmę lietuviams ir nurodė trumpu nepriklausomybės laikotarpiu pasiektą pažangą įvairiose gyvenimo srityse.

Sveikino latvių ir estų vietinių kolonijų atstovai. Po paskaitos gražiai pasirodė savo deklamacijomis p. Norontas su dviem savo eilėraščiais ir p. Dainius su Vaikų eilėmis ir p. Mironio kūriniais.

Minėjimo metu Tautos Fondui surinkta 95 dol. Stambesnis sumomis aukėjo p. K. Miniotas — 20 dol., pp. Braziulis ir Kubilskis po 5 dol.

Po to visi minėjimo dalyviai pavaišinti lietuviškiu gražiai ir skaniai pagamintais su muštiniais bei pyragaičiais su kava. Pre vaišių stalo sudainavus visiems bendrai „Lietuva brangi“ ir kitas patriotines dainas, visi dalyviai, tiek ankščiau, tiek vėliau atvykę į šį kraštą, pasijuto kaip viena didelė šeima, besiliginti taip toli likusios ir skaudžiai terioja

mos gimtinės, bet karštai tikinti, kad laisvės valanda jau netoli. Pakilusių ūpu visi skirs tės namo prie kasdieninių rūpesčių ir vargų. T. Ž.

PACIFIKO SALOJE BUVO
PAMINĖTA VASARIO 16.

Port Alice, B. C. Vasario mėn. 17 d., vienoje lietuvių šeimoje, prie uždaro (kuklios) kavutės, dalyvaujant porai senų lietuvių emigrantų, buvo paminėta Lietuvos Nepriklausomybės šventė. Teko išsikalbėti apie buvusią gražiąją Tėvynę, klestėjančią jos kultūrą bei kariuomenę.

Malonu buvo išsiaiškinti apie buvusius, paskutiniuoju metu kariškus patobulinimus, nes čia dalyvavusieji senieji lietuviai yra tarnavę Lietuvos kariuomenėje.

O, iš naujai atvykusiųjų lietuvių yra, kuris net visą dešimtmetį (iki paskutinės okupacinės dienos) ištarnavę, todėl puikiai žino Lietuvos pažangą.

Ir Vasario 16-tosios proga vienas lietuvis paaukavo Tautos Fondui 5 dolerius, — Spaudos b-vės „NL“ namo statybos reikalams 10 dol.

Kiti pažadėjo pasiūti (aukoti) vėliavą. J. K.

VASARIO 16-JI PAS GELE
ZINKELIETIS
LETUVIUS.

„Nepriklausoma Lietuva“ Nr. 7 parašė, kad daug kas minėjo Vasario 16. Neatsilikomei Howk Function lietuvių mažai saujelė. Ta saujelė susideda iš vieno seno emigranto, turinčio nemažą hotelį ir kelių naujai atvykusių, kurie dirba geležinkelio darbu A. C. R. Laikė minėjimo buvo renkamos aukos. Suaukavo \$ 25.00. Aukos rinkė senasis emigrantas pareiškė, „Paskelbčiau „Liaudies Balsą“, kad D. P. suaukavo vasario 16-tos proga „Liaudies Balsui“.

Tik vienas iš naujai atvykusių pareiškė: „Su kuo 1918 m. mūsų savanoriai kariavo, o šiandien mes jiem aukas renkame?“ Aukotojai pareikalavo aukų rinkėjo, kad gražintų aukas. Nepaenkinatas hotelio savininkas, kad negali naujai atvykusių įtraukti į Bimbos partiją. Gelezinkelietis.

HAMILTONIEČIŲ DĖMESIUI!

Rašau prašymus, laiškus, darau vertimus iš lietuvių, vokiečių, rusų ir anglų k. Tarpininkauju įvairiais reikalais įstaigose, perkant, parduodant nuosavybę etc.

Juozas Valevičius.

285 John N. Hamilton, Ont.

Tel. 7-0002

Kreiptis po 5 val. p. p. ir šešt.

Kanados ir Europos siuvėjas Toronte

JONAS INDRELĖ

siuva moderniškiausių fasonų vyriškus ir moteriškus kostiumus ir paltus.

DIDELIS PASIRINKIMAS

geriausių anglišku medžiaga. Darbas atliekamas SAŽININGAI IR GRAŽIAI.

Adresas: 202 St. Clarendon Ave, Toronto.

Telefonas: ME 8522.

PRITYRĘS KVALIFIKUOTAS

LIETUVIS LAIKRODININKAS

STINSON'S JEWELLERY

2186 DUNDAS ST. W. TORONTO

Taiso ir parduoda laikrodžius, žiedus ir visokias brangybes. Garantuotas darbas, prieinamos kainos. Krautuvė atidaryta kasdien iki 8 valandos vakaro.

Lietuviška moteru kirpykla

Daro šukavimą, pusmetį nius ir trumpalaikius frizavimus, dažymą ir kt.

Sav. BIRUTĖ DODONAITĖ

(B. M. Dodon)

2521 Centre St., Montreal. Tel. FI 0208

Edmond COURCHESNE

Advokatas

CIVILINĖS IR KRIMINALINĖS BYLOS.

10 ST. JAMES ST. W., KAMB. 308

TEL. HA 4607 MONTREAL.

Darbo jėškantiems

Niagara Falls, Ont. Kaip jau anksčiau buvo „Nepr. Lietuvoje“ minėta, prie garsiųjų Niagaros krioklių pradėta didelės hidro-elektros jėgainės statyba. Minėtam projektui numatyta išleisti arti 200 mil. dol. Po miestu bus iškasti du tuneliai. Ir būsimoji jėgainė bus Queenstone; šalia jau daugelį metų egzistuojančios didžiausios Kanadoje jėgainės (7-nios mylios žemiau Niagaros krioklių — prie Niagaros upės).

Prie naujojo projekto jau dirba per tūkstantį darbininkų, kurių tarpe ir keliolika lietuvių. Prieš kurį laiką iškilo nepasitenkinimas dėl mažo atlyginimo; todėl ir buvo pristabdytas naujų darbininkų priėmimas. Dabar atlyginimai jau sunormuoti ir vėl priimami nauji darbininkai. Įvairiems specialistams, kaip kad statybininkams, elektrikams, vamzdžių sujungėjams, tunelių kasimo specams ir kt. moka nemažiau 1.70 — 1.76 dol. už val. (teikia įstoti į uniiją). Darbininkams be jokios specialybės — nemažiau 1.00 dol. už val. Visiems dirbantiems po žeme pridėdama 0.10 dol. už val. virš anksčiau minėtų atlyginimų. Visa tai patvirtina vietos dienraštis (pirmadienio, vasario 26-tos dienos).

Ten sakoma, kad Hydro oficialūs atstovai Toronte pasirašė sutartį su 17-liku AF of L uniijų, 44-rius val. per savaitę. Už viršvalandžius moka pusantro karto daugiau. Iki metų pabaigos numatoma į darbą įjungti 6.500 darbininkų. Trūkstant darbo jėgos apie 2.000 darbininkų dar atvežama iš Anglijos.

Dėl darbo partitina kreiptis tiesiog į hydro barakus — Stamford Center (išskyrus šeštadienius ir sekmadienius). Dėl kurių nors sąlygų nepatekus ar nenorint dirbti prie naujo projekto, tautiečiai darbą gali pabandyti gauti fabrikuose, kaip kad Carborandum, Norton in Chippawa, Cyne-mid, Chemical ir kt. vetos imonėse, nes prasidėjusi naujoji statyba dalį darbininkų iš fabriku išsiviliojo ir todėl ten dabar jaučiamas jų trūkumas.

Mes, neseniai prie Niagaros krioklių apsigyvenę lietuviai, norime atkreipti tautiečių dėmesį, kad dabar yra geriausia proga susiburti į vieną iš garsiausių Kanados miestų — Niagara Falls, Ont. Taip, kad galėtume praeiti kaimynystėje esančias Welland ir St. Catharines lietuvių kolonijas! Aišku, čia tikrai kelių „Nepr.

Lietuvos“ skaitytojų balsai. Tegul anksčiau minėtų miestų „NL“ skaitytojai už niagariečių „kuklumą“ nepyksta. Pats miestas irgi turi tendenciją plėstis. Greitu laiku bus pasiekta 50-ties tūkst. gyv. riba. Pati gamta su kriokliais pritraukia kas metai milijonus turistų, ypač daug amerikiečių. Mums lietuviams čia yra lengviau susitikti su Amerikoje gyvenančiais tautiečiais. Viena lietuvių kolonija yra tik perėjus upę — Niagara Falls, N. Y. Žodžiu, mūsų miesto lietuviai laukia pasiordant daugiau brolių, seserų šiame gražiame miestelyje. V. M.

100 LIETUVIŲ MINĖJO
NEPRIKLAUSOMYBĖS
ŠVENTĖ.

Fort William — Port Arthur re ir jų apylinkėse gyvena netoli 100-to lietuvių. Čia mūsų tautiečiai daugiausia dirba miške, popieriaus fabrike ir tik mažai dalis turi ūkius. Iš seniai atvykusių gražiai įsikūrę ūkyje yra ponai Jonaičiai. Tai susipratę lietuviai ir sudarę net kelias sutartis tremtiniams atvykti į Kanadą. Iš tremties atvykusių lietuvių sekmingai ūkyje kuriasi ponai A. Mitalai.

Port Arthure, Snt. Anthony parapijoje gyvena kun. L. Kemėšis. Mūsų kolonija labai džiaugiasi turėdama energingą ir nuosirdų lietuvių kunigą. Neseniai buvo ir dvejetas sutuoktinių. Prieš trejus metus iš tremties atvykusios Agotos Klevaitytės su vietiniu lietuviu Dirse ir mišrios — Zigmo Malakausko su angliate. Naujavedžiams linkime laimingo ir sekmingo gyvenimo. Prieš trejetą savaitę į Fort Williams miesto ligoninę gavo paskyrimą dr. Baltrušaitis.

Vasario 16 minėjimą turėjome vasario 18, Port Arthure. Minėjimas prasidėjo 10 val. pamaldomis Snt. Anthony bažnyčioje. Nors tenai buvo didžioji dalis anglų, bet vietinis klebonas pranešė, jog šiandien yra lietuvių tautos šventė ir pamokslas bus sakomas lietuvių kalba. Pamokslą pasakė mūsų mielas svečias kun. Kulbis.

Po pamaldų sekė minėjimas po ta pačia bažnyčia. Čia buvo sugiedotas tautos himnas ir pasakytos trumpos, bet nuosirdžios kalbos vietos klebono Venti ir kun. Kulbio. Gražiai eilėraščius pasakė Kristina Kaminskaitė, Andris

GALGARIN VASARIO 16-SIOS BUVO SUVAŽIAVĘ
VISI APYLINKIŲ LIETUVIAI.

Albertos prov., Calgary mieste vasario 17 dieną, buvo švenčiama mūsų tautos šventė, Vasario 16-jį.

Minėjimas buvo atšvestas gana kukliai, bet patriotiškai. (Vasario 16-sios minėjimo valdymą sudarė šie asmenys: T. Andersonas — pirmininkas, B. Jauga — v. pirmininkas, Pr. Beniušis — sekretorius, Irena Nekrošytė ir Br. Žukauskas — reprezentuotojai.

Vasario 16 dienos proga buvo perskaitytas min. Povilo Žadeikio atsisveikimas į lietuvių Tautą. Paskaitą skaitė Antanas Nevada-Nevaldomskis, kuris yra gimęs čia, Kanadoje, bet kurį laiką buvo Lietuvoje ir kovojo ginklu už Lietuvos nepriklausomybę. Savo kalboje jis pabrėžė: „Mes, lietuvių Tauta, jei neišnaudosim menkiausias progos, kuri gali padėti atgauti nepriklausomybę, žūsime!“ Paskui sekė kita kalba, kurioje buvo prisiminti Nepriklausomos Lietuvos santykiai su josios kaimynais, okupantų metai ir dabar tebekevojančieji už Lietuvos laisvę broliai partizanai. Vasario 16-sios minėjimo aktas buvo užbaigtas susikaupto valandė.

Šielaika, pianinu paskambino Valė Jonaitytė ir padainavo Lorencas Jokubauskas. Mūsų mažiausieji: Jūratė Mitalaitė, Julijus Šielaika ir Gintautas Kaminskis padėklamavo po gražų eilėraštį. Turinčią kalbą pasakė p. A. Mitalas ir minėjimą užbaigė kun. L. Kemėšis, išskeldamas mintį, kaip svarbus lietuvių gražus sugyvenimas ir kokios didelės reikšmės turi aukos Tautos Fondui. Po to aukų buvo surinkta \$ 55 ir 27 centai.

Minėjimu ir vaišėmis energingai vadovavo Petras Kaju Dalivavęs. Iš viso, kaip tenka pastebėti, kad Calgaryje ir jos apylinkėse gyvena gan nuosirdūs ir patriotingi lietuviai, daugiausia atvykę čion dar prieš šį pasaulinį karą. Nebepasitenkina išnuomojamomis salėmis, bet rengiamasi įsigyti savo kultūros židinių ir daug dėsnių negu lietuvių naudavosi. Čia gimęs lietuviškasis jaunimas gan puikiai šneka lietuviškai, lanko įvairias aukštesias mokyklas ar šiaip kuria sau geresnę ateitį.

Vienu žodžiu calgariečiams, linkėtina tik ištvermės ir gerios sėkmės įgyvendinti jų užsibrėžtus tikslus. Pakeleivis.

Henriko Radausko eilėraščių rinkinys „STRELĖ DANGUJE“ yra sukratas Tremtinių Namuose, 2244 West 23rd Place, Chicago, Ill., USA. Knygą iliustravo dail. Vyta. Kasiulis, o išleido p. V. Saulius, 112 ps. Kaina \$ 2.00. Platintojamsduodama 25%. Prašome užsisakyti aukščiau duotu adresu prisiunčiant pinigų ar čekį kartu su užsakyimu.

GERB. TAUTIEČIŲ DĖMESIUI!

Pinigių išsiuntimas į kitus kraštus yra sunkus ir sudėtingas dalykas. Tačiau nuo šio laiko pinigų į Angliją, už spaudą ir kt. be jokių formalumų galime persiųsti per „NL“ administraciją. Pinigai Anglijoje bus išmokami aukščiausiu banko kursu: už 1 dolerį — 6 šil. 6 penai, už 3 dol. — 1 svaras sterlingų. Pinigų administracijai įmokant aiškiai pažymėti, kam pinigai Anglijoje turės būti išmokėti ir tikslus adresas. Škubūs išmokėjimai bus atlikti pridėjus už 15 ct. pašto ženklų. „NL“ Administracija.

AUKŠTA KOKYBĖ — ŽEMA KAINA

Siuntiniai į Vakarų ir Rytų Vokietiją, Lenkiją ir kitus Europos kraštus, išskyrus SSRS

PER US PARCEL POST.

Užsakymuose prašoma rašyti aiškiai siuntėjo ir gavėjo vardą, pavardę, adresą, pakieto numerį ir jo kainą.

Kaina U. S. dol.

5 sv. mlt. p.kavos	Nr. 14 \$ 6.75	5 sv. m. p. kavos	Nr. 18 \$ 9.80
2 sv. m. p. kavos	Nr. 15	5 sv. g. k. taukų	Nr. 19
1/2 sv. kakao		2 sv. šokolado	
1/2 sv. šokolado	\$ 5.20	5 sv. m. p. kavos	Nr. 19
1/4 sv. arbatos		10 sv. cukraus	\$ 9.50
11 oz. kompoto		12 plyt. bulijono	
4 sv. m. p. kavos	Nr. 16	3 sv. g. k. taukų	Nr. 20
1 sv. kakao		(skardinėje)	
1 sv. šokolado	\$ 8.90	2 sv. m. p. kavos	
1/2 sv. arbatos		1 sv. Aliaskos	\$ 7.15
22 oz. kompoto		Salmon	
2 sv. m. p. kavos	Nr. 17	1/2 sv. kakao	
1 sv. ryžių		1/4 sv. arbatos	
4 oz. Salmon		2 sv. m. p. kavos	Nr. 21
4 oz. Tuna		1 „Mazola“	\$ 6.00
6 oz. liežuvis	\$ 6.50	1 sv. saldinių	
1 1/2 oz. j. pipirų		1/2 sv. kakao	
4 oz. kokoso		1/4 arbatos	Nr. 22
3/4 oz. kardamono		12 sv. gr. k. taukų	\$ 6.00
1 1/2 oz. cinamono			
1 oz. majorano		Individualūs paketai	
1 1/4 oz. paprikos		ruošiami susitarus.	

Pinigai: 100 DM \$ 21.50 į Vakarų Vokietiją. Dėl kitų kraštų prašome atsiklausti kurso.

HONEST AD, REG'D. 456 W. 63rd Street, CHICAGO 21, ILL. USA.

Edouard MONDOR

Notaras

10 ST. JAMES ST. W., KAM. 308.

TEL. LA 5022 MONTREAL.

DIDIEJI ŽODŽIO MENININKAI MONTREALYJE

**Henrikas
Kačinskis**

**Bernardas
Brazdžionis**

**Antanas
Gustaitis**

ŠIE LIETUVIŠKOJO ŽODŽIO MENININKAI, VISUR ŽAVĖJĘ KLAUSYTOJUS, ŠI ŠEŠTADIENI, KOVO 10 DIENĄ, 8 VALANDĄ, PUNKTUALIAI, MONTREALY, GESU HALL, 1200 BLEURY, DUODA LITERATŪROS VAKARĄ - KONCERTĄ.

VAKARO PROGRAMA BUS GRAŽIAUSIA IR ĮSPŪDINGIAUSIA.

ĮJIMAS - ĮZANGA: Suaugusiems 1,50 ct., moksleiviams ir vaikams iki 17 metų — tik tai 50 centų. (Jaunimui įėjimas labai papigintas todėl, jog yra labai svarbu, kad jaunimas ir išgirstų ir pamatytų šiuos menininkus).

VISI LIETUVIAI MALONIAI PRAŠOMI DALYVAUTI. KAS PRALEIS ŠIĄ PROGĄ, TIKRAI PASIGAILĖS. (Skaitykite plačiau Montrealio kronikoje ir 5-me šie „NL“ KLCT ir NL. numerio puslapyje).

MONTREAL

ŠIS ŠEŠTADIENIS BUS NEPAPRASTAS

Atvyksta žodžio menininkai.

Ši šeštadienį, kovo 10 dieną, kalus nušviečia iš humoristi-Montrealin atvyksta plačiai nės pusės. Visiems patiko pamerikijoje išgarsėję, už tai ir vadinami Trim Didžiaisiais, pinigų, bet neturi leidimo bažnyčiai statyti, o kita turi leidi mą, bet neturi pinigų... Klebonas pažymėjo, kad naujosios parapijos klebonas iš senosios parapijos pinigų neimsias.

REKOLEKCIJOS.

Aušros Vartų parapijoje kovo 11 dieną pradedamos priešvėlykinės rekolekcijos, kurios tęsis ligi kovo 17 dienos imtinai. Vakarinių rekolekčių laikas: 8 valandą vakaro, o rytinių laikas dar paaiškins.

ĮSISTEIGĖ SPAUDOS KIOSKAS

Prie Aušros Vartų parapijos salės yra įsteigtas spaudos kioskas, kuriame galima nusipirkti visokios spaudos ir užsisakyti „Nepriklausomą Lietuvą“.

KREPŠINIO RUNGTYNĖS

Ši sekmadienį, kovo 11 d., 12,30 min. Aušros Vartų parapijos salėje įvyksta krepšinio rungtynės tarp lietuvių senųjų ir jaunių komandų.

Visuomenė kviečiama skaiti ilgai rungtynėse dalyvauti.

STALO TENISAS

Pradžią koncerto 8 val. vakaro punktualiai. KLCT ir NL.

PASKAITA ATIDEDAMA.

Aušros Vartų parapijos klebonas dr. kun. J. Kubilius yra pradėjęs ciklą paskaitų socialinėmis - religinėmis temomis. Paskaitos vyksta kas šeštadienis parapijos salėje 20 valandą. Ši šeštadienį turėjo įvykti paskaita tema „Socialinė santvarka ir bažnyčios socialinė doktrina“, bet kadangi ši šeštadienį tą pačią 8 val. vakaro Gesu Hall, Bleury 1200 nr., įvyksta B. Brazdžionio, A. Gustaičio ir H. Kačinskio literatūros vakaras, tai paskaita atidedama seknciam kartui. Paskaita ši šeštadienį neįvyks.

KAZIMIERINĖS.

Šv. Kazimiero lietuvių parapija praėjusį sekmadienį turėjo metinę šventę, kuriai atsilankė daug žmonių. Klebonas apibūdino parapijos reikalus.

Buvo paskaitytas parapijos aktualijų leidinėlis, kuris rei-

LIETUVIAMS PROGA.

Išnuomojamas šešių kambarių butas ir parduodami baldai prieinama kaina: 3523 St. Urban Str., telefonas: BE 4710. Kreiptis po 6 val. vakaro.

Hamiltono L. D. M. Teatras „AUKURAS“, kovo mėn. 17 d. Hamiltone, 19 Gray St. (naujoje Ukrainiečių salėje, kampas Barton ir Gray St.) stato, Georg Turner, trijų veiksmų dramą

Vanduo Canitogai

Visi tautiečiai prašomi atsilankyti. Pradžią 7,30 val. „Aukuras“.

HAMILTON

VASARIO 16 APYSKAITA.

KLB Hamiltono ap. valdybos, Lietuvos Nepriklausomybės minėjimo, įvykusio š. m. vasario mėn. 14 d., piniginių apyskaita:

1. Pagal aukų lapus surinkta \$ 362,65
2. Iš rūbinės gauta... \$ 7,80
3. Ryšium su mirėjimu išlaidų būta \$ 111,29
4. Lietuvių parapijos bažnyčioje, š. m. vasario mėn. 18 d., Tautos Fondui surinkta (perdavė kun. Dr. J. Ta daraukas)..... \$ 83,05
5. Bendrai Tautos Fondui išsiųsta \$ 342,21

Liko: \$ 370,45—111,29. Viso \$ 259,16.

Artimiausią savaitę, KLB Hamiltono ap. valdyba, talkininkaujant visoms Hamiltono lietuvių organizacijoms pradės rūbų, pinigų, maisto ir kt. reikmenų vajų, tremtiniams Vokietijoje.

Tiksli vajeaus data (išdirbus pilną plną, kaip miesto padalinimą rajonais, rinkėjų sudėties sudarymą ir kt.) bus paskelbta artimiausiam „N. L.“ nr.

Hamiltoniečiai, parodykime duosnią ranką nelaimingiesiems mūsų broliams ir seserims, atsimindami, kad „geriau duoti, negu prašyti“!

ŠV. KAZIMIERO AKADEMIJA.

Hamiltono A-kų kuopa kovo 4 d. surengė Lietuvos Patrono — šv. Kazimiero iškilmingą akademiją, kurią atidarė pirmininkas p. Matkevičius.

Paskaitą skaitė kun. F. Gureckas, po to sekė meninė dalis, kurią atliko solistai p. Marjosiū ir p. Čėpavičienė, akomp. D. Rautens. Hamiltono

no jaunieji ateitininkai (moksleiviai), pašoko tautinius šokius. Gražų montažą išpildė Baltrukenytė, Verbickaitė ir Slavinskas.

Kbr.

REKOLEKCIJOS

Šiomet, Hamiltono lietuvių katalikų rekolekcijos bus pradėtos Verbu sekmadienį, kovo mėn. 18 d. ir tęsis visą Didžiąją savaitę.

Rekolekcijas praves T. J. Vaisšys iš Čikagos. Kbr.

„LIETUVIŲ KALBOS VADOVO“ PRENUMERATORIAMS.

„Lietuvių Kalbos Vadovas“ išėjo jau beveik prieš pusę metų. Daugumas jo prenumeratorių, kurie primokėjo nustatytą prenumeratorių skirtumą, jį jau seniai gavo. Bet nemažai prenumeratorių, matyt, šią knygą užmiršo, ir ligi šiolei nei primokėjimo neatsiuntė, nei savo tikslaus adreso nepranešė. Tad šioms pastariesiems čia dar kartą primenu, kad: 1. Kas mokėjo 2 dolerius — primoka 1.50 dol.; 2. Kas mokėjo 3 dol. — primoka 50 centų; 3. Kas prenumeratorius Vokietijoje už 10 DM — moka 1.50 dol., ir 4. Kas dabar prenumeratorius — moka 4.50 dol. Atrodo, kad knyga vargu ois pardavinėjama kioskose ar knygų platintojų. Tai gi prenumeratoriams yra vienintelis būdas ją įsigyti.

Visi atsilikę ir užsimirę prenumeratoriai prašome bent dviejų savaitių būvyje atsiųsti man reikalingą skirtumą (pašto monei order) ir tikslų adresą.

P. Štuopis, 104 Wright A, Toronto 3, O. 1951. III. 4.

Teisybė gyvenime visų žmonių jieskoma, bet ne visų mėgstama. P. J.

D. L. K. VYTAUTO KLUBAS

ši šeštadienį, kovo 10 d., 7,30 v. v.

RENGIA

JUOZŲ VAKARIENĖ

Visi tautiečiai maloniai prašomi atsilankyti.

Įžanga \$ 1.25.

2159 St. Catharine St. E., Montreal.

TORONTO

SKAUTŲ PATRONO ŠVENTĖ.

Jau kuris laikas Toronto skautai jautę neprielankumą iš parapijos vedėjų pusės, šv. Kazimiero, Lietuvos skautijos globėjo dieną, galutinai įsitikino.

Pamaldų metu klebonas ne tik neprileido, tam reikalui pasiruošusių, upiformuotų skautų mišioms patarnauti, bet ir visai nepaminėjo dienos reikšmės skautų atžvilgiu.

Einant toliau, negavus lietuvių parapijos salės šv. Kazimiero šventės minėjimui, teko pasitenkinti niūriu United Church rūsiu.

Dalyvaujant gausiam skautų būriui, iškilmingoje tunto sueigoje buvo paminėta dienos reikšmė ir vienas svarbesnis įvykis: penki skautukai davė įžodį.

Užrišus geltonus kaklaraiščius, Brolijos vadeiva pskt. Zigmą Paulionis, palinkėjo naujesiems skautams pasisavižinti visa, kas gera, nes ir šv. Kazimieras buvęs gėrio pavyzdžiui.

Tuntinikas pskt. Herbertas Stepaitis, sveikindamas ab solventus, priminė nepamiršti, ką jie pasakė įžodžio metu.

Tunto įsakymuose tuntinikas Stepaitis padėjo laikinai ėjusiam tunt. pareigas J. Gaižutis.

Po oficialiosios dalies pskt. J. Gaižutis skaitė ilgoką referatą apie šv. Kazimierą.

Pabaigoje minėjimas buvo pajavairintas skautiškais pasirodymais, už kuriuos specialiai tam reikalui sudarytoji šauskienė, Prankienė ir Garjvertino taškais.

Pabaigai vyr. skaut. Kęstutis Grigaitis pranešė, kad Toronto skautininkai nutarė įsigyti savo namus paskolos pavidale. Tam reikalui jau turi ma \$ 800 pasižadėjimų.

S. V.

SERGA P. GYLIENĖ

Jau kuris laikas kai rim-

PAREIŠKIMAS

Aš, Aleksandras Paleckis, šiuo pareiškiu, kad nuo 1951 metų sausio 11 dienos nebūsiu atsakingas už skolas, padarytas mano žmonos Marijos Paleckienės.

Užsirašė: Aleksandras Paleckis.

AUKOJO „NL“.

T. Povilaitis, Malartic, 1,00
A. Budreika, Delhi, Ont. 1,00
V. Tamošauskas, T-to 1,60
J. Dubauskas, Letbridge 1,00
P. Leilionas, Hamilton 1,00
M. Kinienė, Mtl. 1,00
G. Dovydaitis, Edmonton 1,00
J. Dudėnas, Edmonton 1,00
J. Stankus, Mtl. 1,00
J. Mašanauskas, Welland 1,00
A. Smolskis, Welland, 1,00
Calgario ir ap. Liet. org. 10,00
Marija Aukštaitė, Mtl. 10,00
R. Preikšaitis, Furness, 1,00
Nuosirdus ačiū. NL.

čiau negu gripu, serga p. Gylienė, Kanados liet. gener. konsulo žmona.

Kadangi p. Gylienė ši kartą buvo paliesta širdies ligos, todėl, yra stropioje gydytojų priežiūroje ir ilgesnį laiką pri valo laikytis ramiam poilsyje. Reikia viltis, kad su pavasario rejančiu oru ir gamtos atgijimu, sustiprės ir p. Gylienės sveikata ir ji vėl grįš sveikųjų tarpan.

RIMTA LIGA PALIETĖ IR P. K. KALENDRA.

Kanados Lietuvių Tarybos Toronto kyriaus pirmininką p. Kalendarą, kaip ir dažną, buvo palietęs gripas, kurio jis ne taip jau labai paisė ir per greit pradėjo vėl dirbti, po ko atkritė ir gavo plaučių uždegimą. Ši liga p. Kalendarą privertė pamiršti viską ir laikytis gydytojo įsakymų.

Dabar p. Kalendarą jau pasveiko ir vėl pradėjo savo kasdienio ir visuomeninio darbo pareigas.

SLA 236 KUOPOS SUSIRINKIMAS

Kovo mėn. 11 d. 404 Bathurst str., 2 val. po pietų įvyks mėnesinis narių susirinkimas, į kurį prašomi atvykti visi nariai, ypač tie, kuriems laikas mokesčius mokėti ir apdraudosi paliūdymus atsiimti.

Prie progos primenama, kad nariui susirgus, į pašalpą registruojamas tik tas narys, kuriam liga verčia jieskoti gydytojo pagalbos. Remiantis vien kuopos skiriamų lankytojų lūdimais pašalpa nemokama.

Šiuo metu gydytojo priežiūroje yra tik vienas kuopos narys, A. Čirūnas, kiti visi, kurių buvo labai daug susirgusių nelemtuojų gripu, nors sirgo ir ilgesnį laiką, bet apsiėjo be gydytojo ir į pašalpą nesiregistravo.

TORONTO FUTBOLININKŲ DĖMESIUI

Kovo mėn. 10 d. šeštadienį 4 val. po pietų United Church patalpose 736 Bathurst Str. (ėjimas iš Lennox g-vės) šaukiamas „Vyties“ klubo futbolo sekcijos susirinkimas. Artėjant futbolo sezonui, bus aptariami sekcijos veiklos reikalai. Dalyvauti prašomi visi senjorų ir junjorų komandų dalyviai, taip pat norintieji naujai įstoti į abi grupes.

Užsilikusi pas sportininkų futbolo aprangos dalis atneština į susirinkimą, tuo išvengiant nereikalingo aiškinimosi ir jieskiojimo.

Tuo pačiu pranešama visiems klubo nariams ir sporto mėgėjams, kad sekmadienį, III. 11 d., lietuviškos parapijos salėje po pamaldų įvyksta visuotinis klubo susirinkimas. Sekcijos vadovas.